

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

APOCALIPSA
DE LA SIGHET

pag. 8

Nimeni nu e mai mare dăp-
man al violenței decât criminalu-
rul care o reprezintă. Aregla-
du-și montepul în vântul co-
lui mai tare el nu admite resis-
tență nici altor cîmși cînd for-
ta lui caldă în pieptare nu numai
legile omenești, dar și pe cele
divine. A suferi o asemenea
stare de fapt nu înseamnă a o
legitima. Legitimă este numai
impotrivirea.

CONSTANTIN DANU,
director fondator
al revistei „Flacăra”

BORDELUL

DIN TEMIȘANA 20

pag. 4

RAZBOI ÎNTRE PROXENETI
CIND CU TURCU, CIND CU VIDEO
ALTCEVA NU ȘTIU SĂ FACĂ
DUPĂ CLIENTI LA GARĂ

Spre realizarea consensului ?

Fotografia de GIG MOTOIANU

DEȘERTUL TĂTAR

LA MEDGIDIA

pag.13

VICTORIOASE
C.A.P.-URILE ?

SE-NTORC

pag.6

CINE ARE NEVOIE DE FIZICIENI ?

pag.7

TRENUL cu 8000 de cadavre

pag. 9

Presă și opoziția

Un orgoliu, numai în parte justificat, face ca presa independentă (singura importantă de altfel) să se fi afirmat, în perioada postrevoluționară drept o autentică forță politică, mai exact principala forță politică de opoziție. Slăbiciunea și fărâmițarea partidelor, chiar o anumită lipsă de profesionalism politic — adesea invocate și chiar provocate — au condus la o substituție care, pe termen lung, s-a dovedit contraproductivă. Reacția puterii față de presa independentă („o anumită parte a presei”) are, astfel, o motivație de ordin psihologic (reacția față de adversar) și, tot mai de aceea, pierderea „pariului cu presa” reprezintă, pentru partidul de guvernământ, prima și, probabil, cea mai importantă pierdere. Așezirea televiziunii a compensat numai pe termen scurt această pierdere și a condus, cum era și firesc, la compromiterea masivă a celei mai importante instituții din mass media.

Și totuși, la o analiză atentă, mai ciștigată a fost puterea decît opoziția în raporturile cu presa. Căci, dincolo de erorile sale politice, de eșecurile în plan economico-social, de reacțiile de neiertat (vezi 13-15 iunie), în tot acest timp, puterea a învățat și, învățînd, și-a perfecționat mijloacele politice proprii vieții democratice. Reacțiile liderilor politici ai F.S.N. sînt cu totul altele după un an, oricît de mult ar fi acuzat ei presa în acest răstimp, pentru că și-au însușit (cum era și firesc!) mai toate cerințele formulate în principalele publicații independente și, începînd să respecte regula jocului, au ajuns în situația de a-și spori, în cele din urmă, credibilitatea. În același timp, cu prea puține excepții, dat fiind și imensul dezechilibru politic creat după alegerile de la 20 mai, presa independentă a avut tendința de a menaja oarecum partidele de opoziție (de unde și aprecierea, falsă în fond, că presa independentă este, de fapt, de opoziție). Aflată în situația copilului debil, scutit de educație fizică, protejat de familie dar agresat dincolo de pragul casei, opoziția n-a avut posibilitatea să se întărească (și) în contactele dure, neiertătoare cu presa profesionalistă. Supraprotecția acordată opoziției nu i-a oferit acesteia șansa unei confruntări benefice, contribuind, în plus, și la întărirea convingerii (eronate) că avem o opoziție slabă, incapabilă, la o adică, să guverneze (un imens serviciu adus tot puterii).

Ce se mai poate constata? Că forța partidelor de opoziție este oglindită și de capacitatea lor de a-și afirma o presă proprie. Sigur, consecvența, atitudinea tranșantă, verticalitatea morală, seriozitatea au făcut ca, actualmente, dincolo de scurtele electorale, P.N.Ț.-c.d. să fie într-o ascensiune care, probabil, îl așază în fruntea forțelor de opoziție. Dar P.N.Ț.-c.d. este și singurul partid care a izbutit să aibă o presă centrală și locală notabilă, să mențină consecvent un cotidian cu un tiraj semnificativ. „Defectul” liberal a pornit de la propria presă și, astăzi, P.N.L. (al treilea partid, după F.S.N. și U.D.M.R.) nu mai are, practic, presă.

Fără să-i propună neapărat acest lucru, presa independentă a creat imaginea unei opoziții neinstare să-și afirme singură forța politică. Este clar că, în ceea ce privește numărul de membri, organizarea în teritoriu, capacitatea de a desfășura o activitate politică eficientă, coerentă, discrepanța dintre F.S.N. și celelalte partide nu este nici pe departe atât de mare cît a lăsat simpatia electorală să se vadă. Cum și simpatiile se mai schimbă, e de prevăzut că, la alegerile viitoare, va conta totmai forța politică reală a partidelor.

Spaima că neocomunismul (un totalitarism coafat) va face inutilă orice tendință de democratizare, alimentată adesea artificial, trebuie să facă loc unei poziții lucide a presei. Nu sînt, în fond, decît vreo cîteva partide care contează politic. Într-ele, și F.S.N. și P.S.M. și P.U.N.R. Dar și P.N.Ț.-c.d., P.N.L., P.S.D.R., U.D.M.R., M.E.R. Desigur, vor conta foarte mult Alianța Civică și sindicatele. Oameni de calitate sînt în mai toate partidele. Idei politice respectabile sînt în mai toate programele. Probabil că la viitoarele alegeri dispersia electoralului va fi mult mai mare. Probabil că numai o coaliție de partide va conduce țara. Opoziția (oricare ar fi ea!) trebuie să aibă (și va avea!) partide puternice, adevărate, credibile. Înregistrîndu-se o minimă maturizare politică, se va renunța la convingerea primitivă „ori noi, ori ei”. Pînă la urmă, vom trăi „și noi, și ei” tot în România. Iar presa independentă va face ce trebuie să facă de la început: să constate, cu detașare, și erorile unora și pe cele ale altora. Căci presa independentă nu va ține niciodată cu puterea. Indiferent cine ar fi la putere. Ea reprezintă partidul, totdeauna majoritar, al cititorilor.

CONSTANTIN DUMITRU

POVEȘTI?

Ne aflăm într-o „sălbatecă splendoare”, într-un uriaș parc natural situat la peste 400 km de Los Angeles. Bunul meu prieten Emanuel Tânjală, unul dintre foștii noștri colegi de la „Flacăra”, de ospitalitatea că ruia abuzez de cîtăva vreme, îmi povestește:

„În urmă cu 9 ani am plecat definitiv din țară și m-am stabilit în S.U.A. Era în perioada în care ostăteciile americani luați în Iran fuseseră eliberați după ce cunoscuseră un tratament umilitor. Ei bine, spre surprinderea mea, chiar în acele zile am văzut o manifestație pro Khomeini în fața Casei Albe. Crezi că li s-a întimplat ceva? Da de unde! Nimeni nu i-a huiduit, nu a dat cu pietre în ei, nu i-a bătut. Au strigat ce-au avut de strigat și apoi s-au dus liniștiți la casele lor.

A fost prima lecție de democrație americană la care am asistat. Să-ți mai dau un exemplu:

La un moment dat, fiul președintelui Reagan a fost „pus pe liber” cum se spune pe la noi, a fost concediat, la o reducere de personal în compania în care lucra. Nu s-a ținut cont că e fiul unui om cu o mare putere, care ar fi putut să reacționeze violent.

În treacăt fie zis, dacă s-ar fi întimplat așa ceva, ar fi avut ce scrie ziarele, care aici nu iartă pe nimeni atunci cînd nu se respectă legea. Așa că domnul Reagan junior a fost nevoit să-și încaseze cîva timp ajutorul de șomaj, ca oricare alt cetățean american în situația lui. Pare de necrezut, dar așa e purul adevăr.”

— Ce zici, în cîte țări din lume s-ar fi întimplat la fel?

— This is the question — o iau eu în dialect local, că tot ne aflăm în America.

GEORGE ARION

zona de tandrețe

De pe „Vatră”, pe ...cuptor

Cea de-a doua Conferință Națională a Uniunii „Vatra Românească”, găzduită de municipiul Tirgu-Mureș în zilele de 1-2 iunie, a oferit de această dată și mass-mediei din țară și străinătate șansa de a fi martoră directă la dezbaterile-maraton consemnate pe întreg parcursul lucrărilor. Practic, încercînd să-mi reprim cu consecvență teama de ridicol, m-am văzut nevoit să asist de pe locul prestabilit („stal stînga”) din sala Casei de Cultură la una din cele mai neobișnuite reuniuni la nivel național a apurătorilor „patrioți naționali”.

Aflați sub permanentă protecție a vigilentei noastre poliției, îndemnați încă de la primire la lecturarea gazetelor de inimă ale Uniunii („România Mare”, „Europa”, „Națiunea” și „Phoenix”-ul de Bihor), garnisiți prompt în piepturi cu escușoare și fundite tricolore, participanții la Conferință s-au regăsit cu bucurie, animind cu degajare atmosfera. În prima zi către orele 9,30, s-au declarat deschise lucrările Conferinței Naționale; a fost păstrat un moment de reculegere în memoria marelui Ion Antonescu și a eroilor căzuți în Decembrie '89, s-a intonat imnul național de stat. În fața prezidiului ales, alcătuit din 13 persoane înghesuite la masa oficială, a luat cuvîntul președintele Uniunii, dl. senator Radu Ceantea, care a salutat onorata asistență și, cătrînînd fiind în urma crizei pe care o traversează organizația, a punctat în binecunoscută-i manieră patetic-malițioasă cauzele convulsii interne semnalate, precum și starea de moment în cadrul Uniunii.

S-a trecut la dezbateri — în fapt, formulări la obiect ale opiniilor reprezentanților celor 38 de filiale din țară. Cu excepția scurtului răgaz pentru servirea mesei de prînz, lucrările de cuvînt s-au prelungește nepermis de mult, așa încît discutarea pe articole a unei bune părți a proiectului de nou statut al Uniunii s-a încheiat în aceeași zi, pe la orele 22.00 (!).

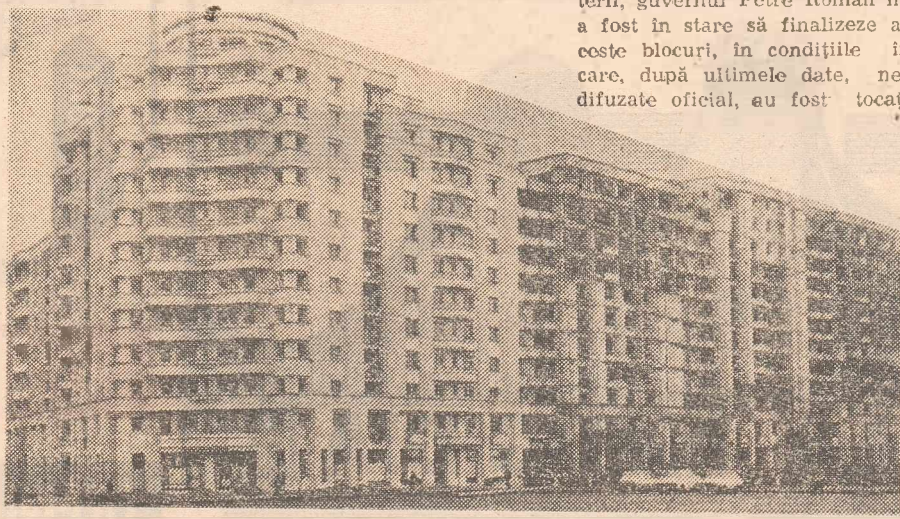
„Discuțiile vorbite” au gravitat în-

variabil în jurul necesității de a se păstra cu orice preț unitatea „Vetrei Românești”, unitate subminată de anumiți „uzurpatori” din filialele bucureștene, care, la întrunirile convocate anterior la Brașov, Ploiești și Cluj și-au permis (fără girul președintelui!) să reorganizeze și să restructureze Uniunea. Sub tirul încrucișat al soților Dumitru M. Ion și Carolina Iliea, ambii din București, au fost dezavuați public d-nii Ion Coja, Valentin Borda, Făgărășanu, precum și dl. deputat F.S.N. Gogaliugov, principalii „destabilizatori” ai „Vetrei Românești”. Unul din principalele capete de acuzare a fost apropierea de vederi declarată vizavi de Alianța Civică (inamicul public nr. 1!) și de Liga Studenților, reprezentate de figura de bau-bau a lui Marian Munteanu (inamicul public nr. 2!).

Luările de cuvînt au avut, inevitabil, fragmente savuroase. „Perlele” culese din cuvîntările diatribice grăiesc de la sine: „Vatra s-a născut din nevoia națiunii de a-și găsi o cetate de scăpare. De fapt, e o organizație de sentiment!” (Teodor Ardeleanu, Maramureș); „Vatra trebuie militarizată!” (Radu Ceantea, Mureș); „Dacă va fi nevoie, ne vom substitui Guvernului! Ce înseamnă minorități? Trebuie limitate drepturile minorităților! Celor care calomniază țara peste hotare să le fie retrasă cetățenia și să fie expulzați! Vatra e o replică la U.D.M.R. Să susținem! Dacă e cazul, să introducem starea de asediu și să repunem în drepturi pe români!” (Ioan Farcu, Cluj); „Trebuie să fim atenți la această Cioccolină care este Ungaria! Sîntem foarte aproape de a pune mina pe par. Anul trecut, în martie, au vrut să vină vreo 40.000 de moldoveni să curețe Ardealul. Propun ca Mihailă Cofariu să fie declarat erou național și să aibă o pensie cel puțin egală cu salariul președintelui! (...) Eu îmi fac cruce cu sfințenie că n-am nimic cu ungurii, cu atîta sfințenie cîtă are și crucea de pe pieptul lui Tôkes!”

Blocuri pe care

dl. prim-ministru
le privește de 17 luni...

Blocuri pe care dl. prim-ministru le privește de 17 luni.

Dacă se va întocmi o antologie a neputinței actualei administrații a României, de bună seamă că începutul trebuie făcut cu aceste blocuri aflate în Piața Victoriei din București.

În 17 luni de la preluarea puterii, guvernul Petre Roman nu a fost în stare să finalizeze aceste blocuri, în condițiile în care, după ultimele date, nedifuzate oficial, au fost tocați

5 miliarde de dolari. Terminarea acestor construcții pe care-si sprijină privirile zilnice dl. prim-ministru Petre Roman și miniștrii săi era o chestiune de cîteva luni. Chiar și din motive electorale, pînă la alegerile din 20 mai blocurile din Piața Victoriei ar fi putut fi terminate.

Puține lucruri mărturisesc atât de direct și atât de strigător la cer. Asta în timp ce la primărie, într-un murmur surd, peste o jumătate de milion de oameni cer locuință. O jumătate de milion înseamnă de fapt un milion și jumătate, două milioane de cetățeni fără adăpost.

Ca să faci ceva, să nu uitați asta, nu trebuie numai să vrei, ci să și poți. Or, atunci cînd căciula e prea mare, normal că îți cade pe frunte și nu mai vezi în jur. Chiar dacă stai la un birou guvernamental de mahon și încerci să le privești prin sticla blindată a unui birou de prim-ministru. La nimic n-ajută...

EUGEN MIHAESCU
Fotografie de SILVIU STAN

TIBCO '91

Se zvonește în târg

„Nici vorbă să se deschidă astăzi târgul. Nu am auzit vorbindu-se pe nicaieri”, bombăne taximetristul după ce-i dau adresa pavilionului expozițional. Și totuși, era 30 mai, după 11 ani de întrerupere Bucureștiul organiza din nou târgul de primăvară TIBCO '91. Pentru ceteleanu de rind evenimentul s-a apropiat într-o complicitate a tăcerii. Să sperăm că lucrurile stau altfel cu oamenii de afaceri.

Ora 9,30. La poartă cumpără bilete cîteva zeci de oameni. Mașinile ambasadelor sosesc una după alta. În pavilionul central inghesuială mare și un amestec de limbi ca-n Babilon. Se vorbește despre o deschidere fără festivisme ridicole, fără panglici tăiate, țărâncuțe cu flori, aplauze și cuvîntări. Oficiile de gazdă trebuiau făcute de primarul capitalei, dar auzim că e la Paris. Timpul trece, oamenii așteaptă un semnal, organizatorii ridică

discret din umeri mirați și ei că nu se întâmplă nimic. Domnul ministru Constantin Fota își ia inima în dinți și începe să viziteze standurile firmelor românești. Organizatorii au dorit să arate celor prezenți că s-au eliberat de manierele comuniste. Dar s-a văzut și faptul că nu au pus nimic în loc. Se prinde greu arta de a fi firese.

Sînt prezente 100 de firme străine din 25 de țări. România are 500 de firme dintre care 125 societăți de producție, 20 societăți comerciale, 40 firme prestatoare de servicii, 200 firme particulare 9 asociații și camere de comerț. Pentru prima oară se pot obține informații pe calculator despre ce se întîmplă în târg de la firma TELCOM. În general lucrurile stau bine, doar ici colo se mai bate cîte un cui, se mătură, se aranjează rafturi. Și mai este un grup de ghinionisti care la cîteva ore de la deschiderea târgului tot așteaptă

ca organizatorii să-i în seamă și să le dea mobilierul promis. Pînă atunci fumcăză iritați pe mocheta goală.

„Tîrgul se poate alina celorlalte târguri internaționale prin mărfurile deosebite și de bună calitate. Participarea străină e de elită și foarte prețioasă”, ne-a declarat domnul Constantin Fota la plecare. Printre vizitatori îi zăresc pe domnii Radu Cimpeanu, I. V. Săndulescu, Vasile Mois. Se vorbește că va veni și președintele și primul ministru. Zvonul rămîne neconfirmat.

Cînd veți citi aceste rânduri târgul e pe ultima sută de metri. Poate l-ați vizitat, poate ați făcut cumpărături din pavilionul K, L, N. Și gurile rele care spun că nu s-a schimbat nimic! Acum aproape toate mărfurile sînt la îndemînă. Cumpărați-le. Dacă aveți cu ce.

AURELIA BORIGA
Fotografii de ELENA GHERA

„Există dorința de a munci”

Declarația de mai sus a fost făcută de dl. A.V. Stănculescu, ministrul industriei, cu ocazia conferinței de presă organizată pe 31 mai a.c. la Casa Centrală a Armatei (se pare că dl. general se desparte cu greu de mediul cazon).

Cifrele prezentate de dl. ministru ne prevăd o redresare a producției industriale în scurt timp. Dl. ministru a declarat că nu este Mafalda pentru a prezice viitorul apropiat al industriei românești (în pofida proiectelor de priorități elaborate de ministerul pe care-l conduce), dar speră că pînă la sfîrșitul anului, prin măsurile ce se vor adopta, să oprească această curbă descendentă. Domnia sa speră, de asemenea, în relansarea producției energetice, metalurgice, extracției petrolului și a activității din petrochimie. În finalul conferinței, dl. ministru a oftat: „E greu!”

Trimbița guvernului

Dl. Gheorghe Caranfil, consilier al primului-ministru, a fost invitatul d-lui Bogdan Baltazar la conferința de presă din 28 mai a.c. Dl. consilier ne-a povestit pe scurt isprăvile premierului Roman în turneul său din Kuwait și Emiratele Arabe Unite. Expresii de genul „se preconizează”, „se prefigurează”, „există posibilități”, „avem în studiu” au avut o mare frecvență în discursul d-lui Caranfil. Am reținut două date: aproape o mie de români vor lucra la reconstrucția Kuweitului iar valoarea contractelor în curs de finalizare se va ridica la 40 milioane de dolari. „Dezastrul nu este așa de mare în Kuweit” — a declarat dl. Caranfil în loc de concluzie.

PETRE BARBU

FIRME STRĂINE INTERESATE DE PIAȚA ROMÂNEASCĂ

● COLGATE — PALMOLIVE

„Sperăm ca pasul făcut de noi să atragă și alte companii străine”

Patrick J. Knight:

— Care este gama de produse prezentate de dvs. la TIBCO '91?

— Expunem cele trei linii principale de produse pe care le vindem în întreaga lume: produse pentru întreținerea corpului (pastă de dinți, șampon etc.); produse pentru întreținerea casei și produse pentru industrie.

— Ce părere aveți despre România?

— COLGATE — PALMOLIVE își desfășoară activitatea în 60 de țări și are sediul în

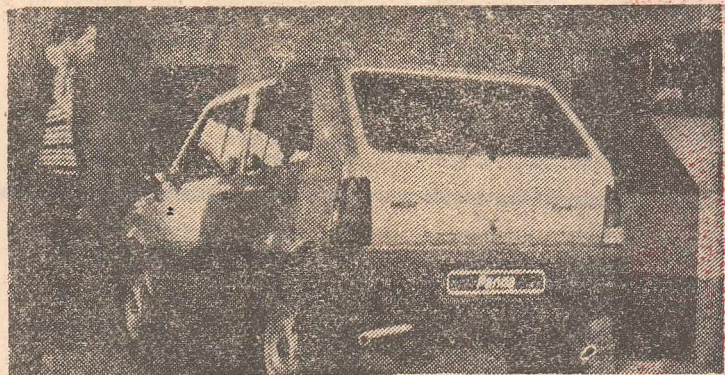
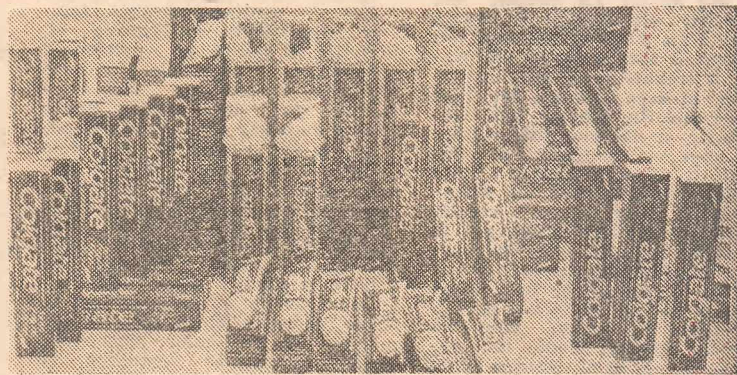
New-York. Am studiat fiecare țară din Europa de est și credem că în România există o infrastructură importantă, materii prime și multe întreprinderi, poate insuficient dotate, dar ele există.

— Intenționați să participați la o societate mixtă în România?

— Da. Cu Stela — București și Nivea — Brașov. Legea investițiilor străine este una dintre cele mai bune din Europa de est, suficient de bună încît să ne ti atras pe noi. Sperăm ca pasul făcut de COLGATE — PALMOLIVE să atragă și alte companii străine, oferindu-le o garanție în plus.

— Vinzarea se va face în lei. Cum îi veți reconverti?

— Intenționăm să exportăm produsele fabricate aici, la prețuri rezonabile.

● FIAT

Francesco Ciravegna: „Căutăm un partener român pentru vinzarea și service-ul mașinilor noastre”.

— Ce părere aveți despre TIBCO'91?

— E prima dată cînd participăm la acest târg și sîntem, în general, mulțumiți. Avem probleme cu serviciul telefonic

și, de asemenea, am avea nevoie de un catalog în care să fie prezentate firmele românești și competența acestora. Căutăm un partener român pentru vinzarea și service-ul mașinilor noastre. Am luat contact cu cîteva firme române

(Continuare în pag. 15)

RUXANDRA ONOFREI
MIHAI SANDOIU

Din nou despre

TERAPIA BIOENERGETICĂ A ING. CONSTANTIN COJOCARU

În ultimele două numere ale revistei „Flacăra”, am prezentat în premieră absolută metoda de tratament, prin transfer de energie, practică de inginerul Constantin Cojocaru din București. Am anunțat, de asemenea, în cuprinsul relatării intenția colaboratorului nostru de a efectua o demonstrație publică la o dată ce urma să o comunicăm ulterior. În acest scop i-am invitat pe cei ce doresc să se supună tratamentului să ne anunțe în scris sau telefonic la redacție.

Din păcate, marea majoritate a solicitanților și-au exprimat dorința de a beneficia de cojoterapie pentru alte afecțiuni decît cele indicate în apelul nostru. Reamintim că autorul metodei a propus efectua-

rea transferului de energie numai în cazuri de gripă, sinuzită și ulcer, suferințe cu șanse rapide de ameliorare sau vindecare, maladiile severe sau de altă natură necesitînd ședințe repetate pe parcursul unor săptămîni de tratament. În această situație ne revine datoria de a face următoarele precizări:

1. În următoarele două luni se va înființa un cabinet medical cu profil de cojoterapie. Toți cei care ne-au scris vor avea prioritate pe lista de programare. Ei vor fi anunțați în scris sau telefonic în legătură cu locul și data tratamentului.

2. Demonstrația publică va avea loc în zilele de 12 și 13 iunie a.c.

Locul și ora vor fi comunicate prin poștă sau telefonic persoanelor în cauză, precum și în paginile revistei „FLACĂRA”.

3. Bolnavii de gripă sînt invitați să-și anunțe prezentarea la tratament în ziua de 11 iunie la telefon 17. 16. 39, între orele 11 — 13.

4. Întrucît pe parcursul a numai două zile de intervenție terapeutică nu pot fi satisfăcute nici chiar solicitările bolnavilor de ulcer și sinuzită (cererile sînt de ordinul sutelor), inginerul Cojocaru va organiza un număr sporit de ședințe în cursul lunii iunie. Persoanele programate vor fi înștiințate telefonic sau în scris.

LIVIU TIMBUS

Viața interlopă a Bucureștiului

RĂZBOI ÎNTRE PROXENETI

„Eu eram favorita — îmi povestește Diana. În cele opt luni cât am stat la Nadia și am făcut prostituție am cîștigat zeci de mii de lei. La început mă amuzam: cit de ușor se cîștigă banii! La 1000 de lei mie îmi rămîneau 400, restul îl lua Nadia. A trebuit să-mi schimb camera în care stăteam tot din banii mei. În primele luni în casă se treceau într-un cîștig apoi s-a renunțat și toți banii îi dădeam Nadiei. Ziua clienții plăteau 1000 lei, noaptea 2500. Unii dădeau valută. Împreună cu Gigi mergeam la Gara de nord în locul de parcare al tirurilor turcești și întrebam dacă nu vor fete. Dacă veneau cu noi stabileam prețul. Niciodată nu aveam voie să plecăm singure. Nadia ne reținuse actele și ne însoțea peste tot, cînd plimbam ciinii, cînd făceam cumpărături. Dacă mergeam cu vreun client la restaurant sau la munte era și ea după noi. Eu am mîncat o singură dată bătaie de la Nadia. Pe celelalte le bătea rău. Diana are 21 de ani, e în divorț, are o fetiță de 2 ani. Anul trecut în timpul campaniei electorale părinții ei țineau cu FSN-ul. Ea mergea la mitingurile opoziției. După o cear-

BORDELUL

DIN TEMIȘANA 20

tă îngrozitoare au dat-o pe ușă afară. Dezorientată, la început a vîndut ziare. Locuia la o prietenă. Apoi aceasta a plecat din țară și Diana a ajuns în casa unui oarecare Mugurel din strada Valea Argeșului, în Drumul Taberei. I se dădea masă și casă cu condiția să practice prostituția. Într-o dimineață au sosit la ușa apartamentului Nadia și Matei Eugen (un cunoscut infractor care acum este la Jilava). Au spus că sînt de la poliție, dar nu au arătat, bineînțeles, nici o legitimație. Le-au luat pe sus pe Diana, Mihaela și Dana. Din bordelul lui Mugurel ajuns în cel din Temișana 20. Război între proxeneti! La început fetele sînt sechestrate apoi, treptat, sînt convinse să rămînă. Mai mult, logodnicul Mihaelei începe să aducă clienți turci pentru iubita lui. Era un continuu tărăboi, fetele erau bătute. În lăcomia ei, Nadia le obligă să primească bărbați și în zilele în care fiziologie nu era voie. Unele fac hemoragii. Prima care reușește să fugă e Mihaela. Se va întoarce la părinți la Călimănești. Cît a stat în Temișana a avut 60 de parteneri, a plecat cu hainele de pe ea și cu 300 lei. În ianuarie reușește să fugă și Diana, fără bani, fără haine, fără acte. Se duce la părinți să-și vadă fetița și aceștia o primesc înapoi. În februarie începe să lucreze la un bar particular. Apare posibilitatea să se angajeze la farmacia unde lucra mama ei, dar buletinul era la redacția „Cațavencu” unde mai avea o datorie de 4000 lei. Încearcă să împrumute bani însă nimeni nu o ajută. I se oferă între timp un contract în trupa de balet de la Tănase. Urma să plece pentru 6 luni în Turcia cu o diurnă de 40 dolari. Dar pasaportul era la Nadia. Acasă lucrurile mergeau prost, tot ce cîștiga bani, pentru că nu puteam

mama ei cheltuia pe băutură. „Și pentru pașaport și pentru merge nicăieri fără haine ca lumea, m-am întors la Nadia”. Revine în vechea ei cameră în așteptarea șoferilor turci.

CÎND CU TURCII, CÎND CU VIDEO

În camera alăturată era o fată nouă, Luminița. Avea 17 ani, era din Fundeni — Frunzănești. A vrut să se angajeze la filatura unde lucra mama ei dar au început disponibilizările. Într-o zi a luat trenul spre București. În Gara de nord, pe peron îl cunoaște pe Viorel. Merge cu el acasă. Chiar de a doua zi acesta începe să-i aducă turci. Cîștigul îl fac jumătate jumătate. După o lună fuge de la el și se mută la un alt bărbat, muncitor la Casa republicii. Rămîne acolo două săptămîni dar e descoperită de Viorel și dusă la Nadia. „M-am simțit bine la Nadia. S-a purtat bine cu mine, nu mă bătea prea des, rar. Cînd nu aveam turci mă uitam la video, mai spălam vase, mai dădeam cu mătura”. Print-un consătean a transmis mamei ei că ea s-a măritat la București. Nu înțeleg de ce nu a spus că s-a măritat la Istanbul.

ALTCEVA NU ȘTIU SĂ FACĂ!

Cei doi proxeneti, Popa Marius de 29 de ani și Popescu Nadia Cornelius de 36 ani sînt infractori cu ștate vechi. Au fost eliberați anul trecut în ianuarie. Într-o zi ar merita făcută o statistică pentru a se vedea cîți dintre infractorii arestați de un an încoace au fost eliberați în ianuarie. Cred că se va ajunge la concluzia că poliția a muncit pentru a aduce înapoi vechii clienți.

Deci în ianuarie cei doi ies din închisoare. În februarie,

cu toată această formidabilă criză de locuințe, primesc un apartament cu patru camere în centrul Bucureștiului, strada Temișana 20. Hotărîsc să populăm apartamentul și îl transformăm în bordel. Nici unul nu lucra și trebuiau să trăiască. Sau cel puțin așa cred ei. O vor duce foarte bine. „Mă sculam la 6 dimineața pentru că mi-a rămas obiceiul acesta din pușcărie — îmi spune Marius Popa. Plecam cu Nadia la Piața Matache. Pe la prînz intram să bea o bere la Majestic sau un alt local mai bun. Mai făceam o vizită pe la rude. Apoi veneam acasă și mă uitam la video. Așa îmi trecea ziua”.

Cum arăta pe dinăuntru acest bordel? Pereți coșcoviți, din loc în loc cite o fotografie cu femei goale. Insuperabil de multă mizerie pe centimetru pătrat. Și peste toată această murdărie uniform așezată ici colo cite o mobilă nouă, un pat, un dulap, un fotoliu. Bordeluri au fost și vor fi din ce în ce mai multe indiferent cum vor suna legile noastre. Dar dacă s-ar deschide în mod oficial aceste case de toleranță ar apare măcar posibilitatea unui control sanitar. Și apoi, cît timp statul ia impozite uriașe de la cei care muncesc nu vîd de ce s-ar jena să ia și de la cei care nu muncesc, cum sînt acești proxeneti care apar ca ciupercile. De stîrpit oricum nu sînt șanse să-i stîrpic. Cuvintele Nadiei, care a fost creierul acestui bordel din Temișana, m-au făcut să înțeleg că vorbim limbi diferite. „Ce mare

lucru s-a întîmplat că au venit niște turci! Femeile pe care le luam la mine erau niște amărîte. Altceva oricum nu știau să facă”.

DUPĂ CLIENTI, LA GARĂ

Marti, trei căsuri rele. Ultima zi a bordelului din Temișana 20. O zi obișnuită. Fetele s-au sculat, au mîncat niște brînză și ceai. S-au pregătit să plece la gară după clienți. În timp ce se îmbrăcau au apărut la ușa doi turci. Unul a ales-o pe Diana, celălalt pe Luminița. Au stat o jumătate de oră, au plătit 1000 lei. Apoi fetele au plecat afară să plimbe ciinii. Pe la prînz un prieten al casei a adus un negru. Acesta a ales-o pe Luminița, plătește 1500. După-amiază, Nadia și fetele au spălat rufe. Cîteva au plecat la gară după clienți. Pe la șase a adus doi turci. Au băut ceva, s-au uitat la un film la video. La spălatul rufelor a rămas doar Nadia, fetele au trecut în cameră cu turcii. Nu vor dormi toată noaptea. În zori, echipa maiorului Ion Cătălineanu descinde în apartament. Iau declarații, string probe, fac arestări. A mai dispărut un bordel de pe hartă Bucureștiului. Dar tare mă tem că în această zonă a lumii interlope se aplică legea balaurului: îi tai un cap și apar șapte.

AURELIA BORIGA
Fotografii de
GIG MOTOIANU

Miercuri, 22 mai a.c., aproape o mie de oameni așteptau cu smerenie în fața Sălii Palatului înfîlțirea cu evanghelistul norvegian Aril Edvarsen. Dintr-o „Dacie” (8-B-8753), trasă în dreptul treptelor, doi credincioși vindeau la prețuri piperate „Noul Testament în imagini” (125 lei), „Noi rugăciuni pentru minuni”, „Alege viața” și casete cu melodii religioase interpretate de Mihaela Oancea. Deși evanghelizarea fusese anunțată pentru ora 17,30, ușile s-au deschis abia la ora 18. În hol se vindeau aceleași cărți, în plus: cornuri, sandwich-uri cu șuncă, Cola, prețurile nu concureau pe cele din lumea profană. După obișnuita imbulzeală la intrare, oamenii se îndreptau grăbiți să ocupe un loc în fața. Un bărbat în două cîrje se chinuia singur să urce treptele înalte ale fostei săli de congrese p.c.r. Chinul său nu atrage atenția nimănui. Și alți bolnavi pornesc în această competiție fără cîștigător. Într-o jumătate de oră sala este plină, „marea adunare națională” așteaptă emoționată apariția liderului. Între timp, oamenii scriu acatiste și le întind unui individ scund, cu chelie și ochelari, în costum, care pare să fie unul dintre organizatorii spectacolului. Sonorizarea, microfoanele, luminile, masa de pe scenă sînt pregătite cu minuție. „Congresul” poate să înceapă.

Evanghelistul Aril Edvarsen, însoțit de un tânăr translator, este întîmpinat cu aplauze. Se așază la masa pregătită și se cufundă în rugăciune. Corul de pe scenă, format din vreo treizeci de persoane, intonează trei imnuri de slavă pentru Isus. Ciudat (a fost poate o iluzie!) dar unul seamănă cu un cîntec patriotic de pe vremea odiosului. După recital, apare pe scenă un personaj în blugi, pletos, care irită timpanele asistenței cu „lătrături” trompetei sale. După cinci minute de suferințe auditive este aplaudat. Cel care joacă rolul de gazdă (bărbatul ce strinsese acatistele) îl prezintă pe oaspete. Evanghelistul

norvegian a purtat lumina lui Isus în peste 150 de țări, cu precădere în țările africane. De puțin timp a început o campanie de evanghelizare în „lumea a treia” a Europei. Aril Edvarsen este înalt, bine făcut, cu mustață și vorbește impecabil engleza. El spune că Isus este regele regilor și pentru a fi cit mai convingător, dă un exemplu pe înțelesul „africanilor” din sală: „Illescu este președintele românilor, dar puterile lui se opresc la granița cu Ungaria. Isus are puteri nelimitate. Isus este regele meu, al tău și al tău, și al tău...”. Un mucalit de la galeerie strigă: „Regele Mihai!”.

MISIONARI PRINTRE NOI

Ușa cerului este deschisă?

dar cîteva credincioase feseniste îl apostrofează și-l liniștesc. Norvegianul este un bun actor, bun regizor, are darul monologului, are școală! Ar fi bun de senator. Sala îl răspunde supusă: ALELUIA!

Încep rugăciunile pentru cei care vor să-l primească pe Isus în inima lor. Doritorii, în picioare, cu brațele ridicate, repetă cuvintele traduse ale evanghelistului. La sfîrșit, oamenii rămîn nemișcați, timp pentru norvegian să-și scoată din buzunar un aparat foto și

să tragă trei-patru poze pentru album. Urmează rugăciunea pentru bolnavi. Tensiunea în sală crește. Aril Edvarsen explică și repetă că el nu poate să vindece prin atingere. Cei bolnavi sînt rugați să se ridice și să repete cu brațele în sus o altă rugăciune. Se înalță vîetele cumplite. După rugăciune, Edvarsen îi invită pe cei vindecați să urce pe scenă. Cîteva minute de căutări, de panică. Într-un tirziu, se apropie de microfon un tânăr în sacou alb și declară că a fost internat de patru ori la spitalul nr. 9. Este îndepărtat repede de translator, probabil nu făcea parte din cei „vindecați”. Este împinsă pe scenă o femeie cu basma pe cap, care spune că avusese niște furnicături în talpa piciorului stîng și după rugăciune i-au dispărut. Lumea o aplaudă, se strigă ALELUIA și norvegianul, ca să dovedească minunea Domnului, începe să topăie de mină cu femeia. Amîndoi sînt fericiți, cineva din sală îi pozează. O altă femeie declară că a avut stomacul balonat, iar după evanghelizare nu-l mai are... Tânărul în sacou încearcă să ajungă la microfon, dar oamenii de ordine din capătul scenei îl opresc. Profitînd de diversune, o țîncă în rochie albă, strînsă pe corp, cucerește microfonul și anunță asistenței minunea: „Înainte îmi curgea din sină singe și puroaie, acum nu-mi mai curge, că de n-ar fi atîta lume aicea, v-aș arăta...”. Este și ea expedită. Din „lista celor vindecați” au mai vorbit trei persoane cu dureri de stomac, deși Aril Edvarsen și-ar fi dorit oameni cu defecte la picioare. Oricum, evanghelizarea a fost un triumf. Mulți credincioși încercau să urce pe scenă, să-l atingă pe vikingul trimis de Isus. N-au reușit.

La plecare, pe scările Sălii Palatului, același bărbat în cîrje, neajutat, se chinuia să coboare. Se grăbea, era lume multă în stație la 178.

PETRE BARBU

Onoarea pierdută a unui șef demis

Domnul Ion Viciu, în calitatea lui de secretar al sindicatelor Societății Comerciale „Unirea” S.A., a semnat, alături de alți 300 de membri de sindicat, o notă de protest adresată Departamentului Comerțului Interior, prin care se solicită depunerea la fața locului a unei comisii care să ancheteze abuzurile directorului general, Constantin Iordachi. Comisia a venit pe data de 9 februarie 1990 și, după 5 zile de cercetări, a decis revocarea din funcție a directorului, ale cărui abateri au fost consemnate într-o notă de constatare, din care spicuim: atribuirea unor spații ale magazinului unor întreprinzători particulari prin încălcarea Legii 15/1990 (fără licitație, fără aprobarea consiliului de administrație, fără viza compartimentului juridic); încheierea unor contracte de închiriere doar cu garanția propriei semnături; transferarea unor produse de la societatea comercială la privatizată; angajarea unor persoane cu antecedente penale; însușirea unui televizor color marca „Sony” preluat din gestiunea raionului „Electronice-Electrice” la 19 mai, 1990, pe baza unui bon de mină.

De curînd, l-a dat în judecată pe Viciu Ion pentru... calomnie. Mandatat de conducerea sindicatului societății să participe la Consfătuirea pe țară a sindicatelor din comerț, acesta a fost contactat de ziaristul Ovidiu Rusu, care, în articolul „Nu ne vindem magazinele, le închidem”, din nr. 7/1990 al revistei „Flacăra” nota: „Liderul sindical de la magazinul „Unirea”, Ion Viciu, vînzător la raionul de confecții, ne-a relatat despre fraudele directorului în prezent destituit și anchetat de poliția financiară. Concluzia: și magazinele care nu au spații închiriate de la ICRAL fac gre-

vă, dacă au șefi escroci. „Aceste rînduri constituie proba „zdrobitoare” invocată de dl. Iordachi în susținerea plîngerii împotriva „inculpatului” Ion Viciu”. Calomnia — opinează onorabilul ex-director — este de o gravitate cu totul deosebită, cînd aceste relații cu totul nereale (s.n.), făcute la adresa subsemnatului ce am deținut funcția sus-menționată, au fost făcute publice, în presă, de către inculpat, persoană cu totul inferioară subsemnatului, atît din punctul de vedere al studiilor, cît și al funcției deținute”. Trebuie să recunoaștem, posedă simțul onoarei într-o manieră care nu-i face cinste. Cum adică, afirmațiile nerezale nu sînt grave decît dacă sînt făcute publice, în presă, de către inculpat, persoană cu totul inferioară subsemnatului, atît din punctul de vedere al studiilor, cît și al funcției deținute? „Nu am săvîrșit nici un fel de fraudă”, mai zice dumnealui cu aceeași demnitate vexată, ca și cum: cele consemnate de comisie erau „cuceriri revoluționare”.

Noi credem, domnule Iordachi, că nu onoarea v-o apărăți, ci poziția, cel puțin așa rezultă din conținutul plîngerii dumneavoastră: „Prin funcția pe care am deținut-o, sînt cunoscut de un cerc foarte larg de persoane, față de care m-am bucurat permanent de stimă, respect, aprecieri elogiatoase”. Cît privește acuza adusă lui Ion Viciu, care s-ar fi erijat în lider sindical, ea nu stă în picioare, întrucît dînsul avea delegație din partea conducerei sindicatului, deci îl reprezentă. Și încă ceva, stimată domn: sper să mă socotiți printre egalii dumneavoastră (am studii superioare) și să nu mă dați în judecată.

VALERIA DORNEANU

În decembrie '90, în timp ce se afla în greva foamei (a 7-a sau a 8-a zi, atunci), Dumitru Iuga m-a rugat să iau legătura cu reprezentanții ai Amnesty International (A.I.), din țară sau de peste hotare, pentru a aduce la cunoștință opiniei publice internaționale starea gravă în care se afla. N-am putut-o face, atunci, într-un mod eficient. Precipitându-mă și intrând în panică, am căutat un raport A.I., din ultimii ani (ultimul apărut fusese pe '89) și am putut constata, cu stupeoare, că, în Europa de Est, A.I. nu figurează deloc, sau apare numai cu reprezentanțe.

1. Ce este Amnesty International?

O organizație mondială care apără dreptul la liberă conștiință, independență. Cu sediul la Londra și peste 1 milion de membri pe mapamond. Înființată în 1961. Epopea sa a început prin publicarea unui articol într-un ziar britanic, de către un jurist, Peter Benenson. Articolul conținea, în germen, primele principii guvernând activitatea A.I. în afară de asta, lansa primul apel cu sens general, invitând la solidarizare, în vederea eliberării deținuților „de conștiință”. O mie de persoane din mai multe țări s-au arătat gata să participe la adunarea de diferite informații și oficializarea lor. Astăzi, Amnesty International are membri activi, abonați, sprijinitori, simpatizanți în peste 150 de țări și teritorii, având diferite profesii și dând o mare eterogenitate socială organizației. A.I. este o mișcare apolitică, ea neralindu-se nici unui guvern sau partid politic. Conform statutului, A.I. se axează numai pe eliberarea prizonierilor de opinie. Se pronunță vehement împotriva pedepsei cu moartea. Soliciți imperios judecarea imparțială și neîntârziată a deținuților politici, cit și a persoanelor deținute fără să fi fost acuzate formal sau judecate (vezi, la noi, „dosarul 13-15 iunie”). Militează pentru abolirea torturilor și a execuțiilor. Un „prizonier de opinie”, după A.I., e o persoană, închisă, deținută, fiind supusă ori nu torturii, care nu a instigat la violență sau nu a folosit violența, acuzată pentru culoarea pielii, rasă, sex, origine etnică, religie, limbă ori pentru convingeri politice.

2. Ce a făcut până acum A.I.?

Suportul financiar al organizației este format, în mare parte, din donațiile membrilor și simpatizanților, care nu lezează, sub nici o formă, statutul și metodele de lucru. Se adaugă cotizații voluntare și campanii locale în scopul stringerii de subvenții. A.I. a făcut apel către toate guvernele în privința

activitate, A.I. a primit în 1987 Premiul Nobel pentru Pace.

3. Există A.I. în Europa estică?

De curind, Amnesty I. a împlinit 30 de ani de activitate. La Budapesta a avut loc, marțea trecută (28 mai), celebrarea acestei aniversări. Acolo există un grup de organizare A.I., al cărui lider cunoscut este Janos

tura organizatorică a mișcării se compune din: secțiuni, grupuri, reprezentanțe sau membri individuali. Un grup de acțiune presupune cel puțin 6 luni de activitate susținută, după care primește recunoașterea Amnesty International. El se formează prin reunirea mai multor grupuri de inițiativă. Limita unui grup de inițiativă este de cel puțin 5 oameni. Deși, în 5 oameni este foarte greu să te descurci. La noi în țară, la ora

5. Este posibil să intervenim pentru basarabeni?

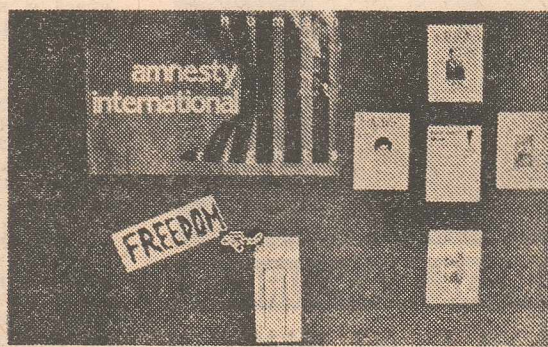
Conform unui principiu care nu se încalcă, fiecare membru A.I. activează în numele persoanelor care sunt deținute în alte țări și nu în țara căreia acesta aparține. Nu există însă restricții etnice. Astfel încât noi, românii, devenind, individual, membri A.I., putem acționa în sprijinul basarabenilor, cerind ajutorul A.I. Mă refer anume la un caz, la cel al tinerilor basarabeni care, din motive de conștiință, refuză să satisfacă serviciul militar, evitând înrolarea în Armata Roșie, imperială: ei se încadrează perfect în prevederile A.I. pentru a putea fi apărați. Toți românii pot face, în această privință, front comun.

6. Cazul «13-15 iunie»

Radu Nicoleta mi-a declarat: „Am mai încercat o dată să formăm un grup de inițiativă în România. Majoritatea celor interpeși în acest sens răspund cu «tu vezi ce probleme avem aici, ce să ne mai ocupăm și de alte probleme». La noi în țară există 101 membri individuali A.I., majoritatea în București. În toamnă, aceștia încearcă o conferință a grupurilor de inițiativă, unde să se elaboreze un program de acțiune, comun. Obiectul activității A.I. îl constituie, să nu uităm, și procesele politice și arestarea fără proces. Ce va spun datele de 28 ianuarie, 18 februarie și 13-15 iunie 1990? Tot atâtea abuzuri masive și lezări ale drepturilor omului în România. Nenumărate persoane arestate la aceste date, cit și în perioada Pieței Universității, ale căror procese politice au fost expediate sumar sau cu vini supradimensionate. Nu mai vorbim de numeroșii deținuți, areștați fără vini clare și fără a fi supuși ulterior unui proces (vezi numai cazul prezentat recent de Tudor Arteni, în România Liberă). Grupurile de inițiativă din România nu au stat cu minile în sân. Au strins date relativ la cazul „18 februarie”. Au asistat la procesele celor areștați în 13-15 iunie '90. Au adunat o întreagă documentație. Va lăsa Puterea să se constituie în România un asemenea nucleu puternic, care să-i denunțe mereu samavolniciile?

MIHAIL GĂLAȚANU
Fotografii de SILVIU STAN

DE CE NU EXISTĂ

AMNESTY INTERNATIONAL ÎN ROMÂNIA?

luării de atitudine față de mai multe evenimente grave: disparițiile suspecte în țările Americii de Sud, execuțiile curente în Africa, situația prizonierilor „de conștiință” din U.R.S.S. și Europa de Est. La Londra funcționează un Secretariat Internațional, cuprinzând 250 de oameni de 30 de naționalități diferite, care posedă un Departament de Cercetări. Acesta centralizează și analizează informațiile numeroase primite din diverse surse. Printre sursele frecvent consultate, se numără ziare, emisiuni radiofonice, rapoarte juridice, publicații guvernamentale, scrisori de la deținuți și de la familiile lor. Numeroși membri A.I. se deplasează în misiuni de documentare la fața locului, în urma cărora uneori au de suferit ei înșiși, riscându-și chiar viața (cazul morții unei membre A.I. care, aflată în misiune, a fost împușcată). Pentru întreaga sa

Malina. În Iugoslavia există, de asemenea, un grup recunoscut, care activează în două mari orașe ale federației: Kranj și Ljubljana. Poate în mod surprinzător, în țara în care democrația a început deja să facă pași serioși, Cehoslovacia, există numai o timidă inițiativă A.I. În U.R.S.S., a existat o tentativă de înființare a unor grupuri de inițiativă în 1977, care, atunci, au fost sugrumate în fașă, prin arestarea pe loc a inițiatorilor. La Gdansk, în Polonia, există un grup foarte puternic, poate chiar cel mai puternic din estul Europei.

4. În România, „Grupuri de presiune”?

De ce nu există, încă, în România, un nucleu foarte puternic și recunoscut de opinia publică? Simpla: fiindcă foarte mult timp a fost împiedicat de Putere să se constituie. Struc-

actuală, există 3 grupuri de inițiativă: unul la Cluj, organizat de d-na Adela Pachi, și alte două la București. Unul din acestea este organizat de d-nul Constantin Negrescu, iar celălalt, cu care am luat legătura personal, de Radu Nicoleta, profesoară de fizică la Liceul Industrial „Tehnometal”. Aida Moldoveanu, geolog, undeva, la un institut de cercetări în privința petrolului, și Oana Kiss, inginer mecanic. (În Capitală s-a ținut chiar și un colocviu, joi, 23 mai a.c., orele 18,00 la care au participat aproximativ 50 de persoane, în majoritate tineri, studenți — organizat de „grupul de presiune al Nicoletei, în amfiteatrul „Nicolae Titulescu” al Facultății de Drept). În plus, a mai fost organizată o expoziție de carte și afiș — Amnesty Int. — al cărei vernisaj a avut loc miercuri, 8 mai a.c., în sala de expoziții a Institutului de Arhitectură.

Nu mai putem răbda!

De data asta a fost o formidabilă explozie a oamenilor! Dacă prima dată (luni, 3 septembrie 1990, orele 5,40) au sărit în aer ferestrele, s-au frânt grinzele de beton, s-a surpat acoperișul de la depozitul central, explozie urmată imediat de un cumplit incendiu, acum au luat foc suferetele oamenilor angajați la cea mai mare unitate economică din Oradea — Întreprinderea de mașini-unelte „Înfrățirea”.

Fără nici o îndoielă, industria constructoare de mașini este un mamut, un uriaș cu picioare de lut care, dacă se prăbușește o să strivească mii și mii de oameni. În Oradea se lăse înalte zvonul că la Societatea comercială „Înfrățirea” S.A. vor fi concediați 1500 de muncitori. Cu sabia șomajului spinzurată deasupra capului, la negocierea salariilor, omul auzea clar: „îți convine aștia, bine, dacă nu-ți convine, ești liber să pleci”. Fapt care, pur și simplu, i-a infuriat pe unii oameni, mai impulsivi și dornici să ceară conducerii întreprinderii socoteală. Perspectiva sumbră a șomajului a fost aruncată în sarcina conducerii și nu numai. În 15 mai, cam în jurul orei 10, aproape tot personalul TESA spălase puțină în urma vestii că muncitorii urcă la birouri. Tot în acea dimineață, oamenii revoltați i-au alungat, pur și simplu, pe directori din uzină.

Postul de director, la concurs!

În fața unei mari mulțimi s-a dat citire unui fel de proclamație, dar cu efecte restrinse la unitate în cauză: schimbarea imediată a conducerii întreprinderii și excluderea ei din unitate, în termen de 48 de ore să se scoată la concurs postul de director care, pe deasupra, să vină și din afara întreprinderii, să se renegocieze salariile și nu la grămadă, ci în baza valorii reale a fiecărui muncitor, salariile personalului ne-

A DOUA EXPLOZIE LA

„ÎNFRĂȚIREA”

ORADEA

productiv să nu depășească pe cele ale personalului direct productiv, reasezarea salariilor pe luna aprilie, corespunzător cu creșterea prețurilor de pe piață, recunoașterea sporurilor pentru condiții grele de muncă, totală autonomie și — atenție! — să fie adus un manager din Occident care să organizeze unitatea.

În petiția înalțată d-lui Gh. Tabarcea, reprezentantul Construcțiilor de Mașini, și presei s-a mai arătat că s-au numit nici mai mult, nici mai puțin decât 21 de directori (?), repartizați pe secții și fabrici din rândul unor persoane contestate după Revoluție, că au existat mari și nerușinate diferențe între salariile lucrătorilor direct productivi și cei neproductivi, în favoarea celor din urmă, că nu s-au lămurit nici astăzi și nu s-au dat nici publicității

cauzele care au dus la declanșarea puternicei explozii din data de 3 septembrie 1990.

Vasile Toma, un reprezentant al sindicatului „Frăția”, consideră că mișcarea de revoltă spontană nu a fost pusă la cale de sindicat, ci reprezintă o expresie de nestăpânire a marii nemulțumiri ce frământă sufl-

tele oamenilor care se văd nedreptățiți în privința salariilor și amenințați de șomaj. Conducerea unității a stabilit o limită maximă a salariului de 11 500 lei, dar sindicatul a dorit să înceapă tratativele de la 12 000 lei

în sus bazându-se pe Hotărârea Guvernului nr. 127/1990 care în art. 2 prevede că salariul este nelimitat. Ba mai mult: liderii sindicali au declanșat în 9 mai a.c. o grevă de avertisment, dar cu ce s-au ales? Cu darea în judecată pe motivul că s-a produs din pricina grevei, un prejudiciu de 190 372 lei!

În timp ce avea loc ședința Consiliului de administrație, dimineața, pe la orele 7,15-7,30, revoltații „înfrății” băteau cu pumnii în pereți intimidând pe negociatori, au spart un hidrant, au produs atita zarvă și teroare încât ședința nu a putut fi dusă la bun sfârșit.

Audiat et altera pars!

Cu adresa nr. 7812/16.05.1991 izgoniți din unitate, în numele cărora semnează chiar directorul general ing. Rusu Codrat, înaintează o sesizare la Procuratura județeană unde se precizează că începând cu data de 14.05.91 un grup de aproximativ 350-400 de salariați, reprezentați prin liderul lor Racolțea Viorel și alții, perturbă întregul proces de producție și de secu-

sollicitat să-și aleagă reprezentanții prin conciliere directă, dar revoltații au refuzat dialogul, iar la prezența conducerii în fața nemulțumirilor, aceștia au fost injurați, calomniati, batjocoriți, adresându-li-se tot felul de expresii triviale.

„Aceste stări de lucruri au culminat în data de 16.05.91 în jurul orei 6,30, când un grup din rândul acestor salariați conduși de Racolțea Viorel, prelundu controlul porților de intrare în mod abuziv a interzis accesul directorului general, ing. Rusu Codrat, în incinta unității, iar după ce acesta a intrat cu sprijinul unui grup de muncitori, a fost scos cu forța de către Racolțea Viorel și alții din unitate”.

Se mai menționează că nu au fost lăsați să intre în unitate nici ing. Mateș Adrian, șef producție plan, ing. Tepelea Gheorghe, șef serviciu vinzării, ing. Ulvarosan Vasile, directorul fabricii mașini de frezat, Tulcan Viorel, șef formație pază, ing. Pop Ștefan, directorul fabricii de piese turnate, a fost înlocuit în mod abuziv, prin presiune, de un grup de salariați cu un alt inginer.

„Vă rugăm să invitați pe dl. Racolțea Viorel să motiveze în fața dvs. cauzele acestor stări de lucruri etc., etc.”.

Nu ne îndoiim că dl. Racolțea ar putea vorbi și la Procuratură, dacă ar fi nevoie, ca și în fața oamenilor. Oamenii, într-adevăr, au ajuns la capătul răbdării. „Înfrății” în necaz și cu teama de șomaj, bînuindu-le prin suflute, oamenii au căzut în cruntă disperare. Iar unii se gîndesc să plece în strălăitate. Să facă orice. Chiar și cele mai nenorocite munci. Mirajul li se pare cu atât mai strălucitor, cu cit le este mai necruțătoare realitatea. Dar cred ei, oare, că situația grea se datorează conducerii întreprinderii?

Nu se uită în jur să vadă ce se petrece în întreaga țară?

PAȘCU BALACI

Fotografii de
MARIAN ANTAL

SE-NTORC VICTORIOASE C.A.P.-URILE ?

„NU CUNOSC IN EUROPA UN ALT ȚĂRAN MAI AMĂRIT, MAI PĂMINTIU, MAI COPLESIT. IMI INCHIPUI CĂ ACEST ȚĂRAN N-A AVUT O SETE PUTERNICĂ DE VIAȚĂ DE I S-AU ÎNSCRIS PE FAȚĂ TOATE UMILINTELE, DE I S-AU ADÎNCIT ÎN RIDURI TOATE ÎNFRÎNGERILE... CÎND VA RIDICA ȚĂRANUL ROMÂN CAPUL ÎN SUS ? ÎN JOS AM PRIVIT DE CÎND NE-AM NĂSCUT”.

Emil Cioran — Schimbarea la față a României

Dracul dracilor a fost partitula care ne-a jucat !

Aurelia Voicu are 81 de ani. S-a girbovit, picioarele n-o mai ascultă ca altădată, dar e de neam tare și, uite, două atâtea greutateți, după ce a crescut șapte copii, după ce a trecut prin atâtea încercări, încă o duce triș-grăpș, tot în zori se trezește și mereu își găsește ceva de lucru. De două luni nu i-a sosit pensia de la colectivă, deși 13 hectare i-au furat atunci când îi pîndeau și îi schingiuiau pe frunțașii satului, deși a muncit pînă în pragul bătrîneții la C.A.P. Se mai miră azi cîte umilă la ce i-o fi trebuind pămîntul ! Tot jugul pe care l-a îndurat, toată sudoarea, să nu fie în zadar, să mostenească nepoții și strănepoții dreptul care li se cuvine ei, că destul a fost chinul și batjocorită o viață întreagă. Într-o noapte a dat năvală Militia cîlare împreună cu pretorul Năstase și un trespădus, Fecioru, l-au luat pe omul ei, așa bolnav cum se afla, i-au legat mințile de coada calului și l-au tirat amenințîndu-l: „Mîine la Dunăre cu voi dacă nu treierăți ! La Dunăre, să vă înecați toți chiaburii !” Era sîmbătă, activiștii nu aveau răbdare, nici milă, i-au silit să muncască duminică, să dea cota la stat ; din grîul pe care l-au încărcat atunci, o boabă n-au văzut, tot l-au dus la colectivă, dacă au vrut faină, au trebuit să o care de la București cu spinarea.

Își aminteste cum luau oamenii partidului căruțe de la gospodari, pluguri, prăsoitoare, iar pe cai îi legau cîte 5-6, îi duceau la marginea satului, îi izbeau cu toporul în cap, îi omorau și îi dădeau la porci. Își aminteste numele celor care s-au perindat în timp : Ștefănescu, Marinăscu, Prodea, Păna, Mocanu, Vespasian, Untdelemn, Vlăsceanu, Enev... Nici după colectivizare nu s-au potolit, primarii, secretarii PCR, președinții C.A.P. și-au strîns avere, au furat cum au putut mai bine, au tăiat și au spinurat. Pentru nimeni nu este un secret cum Vlăsceanu — azi nu-i dau oamenii nici bună ziua — Enev — secretar la Primărie înainte, secretar și acum — împreună cu șeful de colo ori de dincolo, făceau comandă ce să mînnice și ce să bea, colindînd cîte o săptămînă pe la mesele altoră.

Pentru ce a murit atîta tîneret ?

Pe Constantin Iliescu l-au alungat din curtea lui lăsîndu-l doar două ore să-și adune niște lucruri și să plece unde o ști. Constantin Iliescu avea moară, avea casă mîndră și opt copii ; prafu și pulberea s-a ales de munca lui.

Tot în anii aceia, din Chirnovi au fost ridicați Gurgui, Gică Dobrescu, Gheorghe Balcă, doctorul Ticulescu și alți chiaburi,

alți dușmani ai poporului, trimisi la Canal ori în alte pușcări. De înscrierea în colectivă nu puteai scăpa, mai devreme sau mai tîrziu, tot te înhătau. Pe tatăl lui Gheorghe Cureau l-au pîndit la intrarea în sat, l-au ridicat mai mulți și l-au ținut deasupra focului pînă s-a învîrt să-și dea pămîntul. Alții au fost prinși în cîmp, la muncă, suduți, bătuți...

Cristea Mavrodin era tînăr căsătorit în '47. Atunci i-au intrat în gospodăria din Oltenești, au luat doi cai, vaca și vițelul, căruța, plugul, grîul, porumbul, fasolea, tot, absolut tot, au măturat pînă și făina, l-au curățat de tot, au spus că aplică nu știu ce decret. Retras în Chirnovi, a muncit, a făcut casă din nou, căruța, i-au dat pămîntii cîteva pogoane „a pus vîc... Prin '50 parcă înnebuniseră, primarul, secretarul, cei de la Raion, chemau oamenii, îi trimiteau obligat ba la strîns pietriș, ba să ducă vreun activist prin sate. În așa fel îi speriaseră, că mulțora mai frică le era să stea acasă decît în pădure sau în cîmp. Pe Cristea Mavrodin l-au hărțuit multă vreme, Prodea l-a ținut închis o noapte întreagă în Primărie, unde se afla și Vlăsceanu ; acesta cînd zbiera („Băă, nu oprești tu valul !”), cînd îl ademenea („Hai că te punem magazioner la colectivă și n-o să-ți pară rău”). S-a ținut și Cristea tare atît cît s-a putut, dar a văzut cum au pățit-o mulți, cum îi prindeau sălbătici pe unde se nîmerca și îi băteau, îi băteau... Ori îi săltau noaptea de acasă, îi suiau în mașină și nimeni nu le mai știa de urmă.

„Realeșii” ne-au pus pumnul în gură

În comuna Chirnovi — la jumătate de oră distanță față de Oltenești — agonizează două C.A.P.-uri, „8 Martie” și „Stupinele”. Comisia de improprietărire funcționează nestîngheț, cele de inventariere și lichidare a patrimoniului s-au format și își vîd de treburi. Tot așa, netulburată își urmează activitatea aceiași neclintiti Ion Istode — președinte C.A.P. „8 Martie” —, Aurica Vîntilă — președinte C.A.P. „Stupinele” —, Constantin Enev — secretar la Primărie și azi, activist de peste 20 de ani, tovarăș de na-dejde și de chefuri gratuite la mesele sătenilor împreună cu fostul primar Vlăsceanu. Lui Constantin Enev i se datorează demolarea a două case de rudari, precum și nenumărate amenzi încasate — pe timpul nu prea îndepărtat al dictaturii — de la cei care îndrăzneau să-și ridice o construcție în propria curte. Desigur, Constantin Enev aplica legea, dar de înfruptat prin comună nu-l obliga nimeni și nici să primească brînză de la ciobani uitînd să mai plătească ! Oricum, imediat după 22 Decembrie iubirea de patrie

„PREA MARE BATJOCURA”

i-a purtat pașii spre Primărie ; nelipsita banderolă revoluționară nu i-a folosit la nimic atunci, lumea l-a huiduit și l-a alungat. Pentru ca mai apoi să apară și să-și reocupe funcția. Cum ? Primarul actual, Gheorghe Luca, afirmă că Prefectura a dispus înțeleapta măsură, ținînd cont mai ales de îndelungata experiență a celui în cauză.

De altfel, se pare că în Chirnovi sint la mare preț doar a-legerile „prin reprezentanți”. Așa s-a reales și dl. Ion Istode, președinte de C.A.P. la fel și președinte de la „Stupinele”, la fel primarul Gheorghe Luca, propus în ianuarie '90 de președintele proaspăt emanatului F.S.N. (pe numele său Constantin Stănilă, profesor de matematică, dar absolut înțîmplător, și absolvent al fabricii de acti-

tori care afirmă că un rudar și omul de serviciu al dispensarului i-au transportat la agențiu fiscal Olteanu și la primar acasă ; mai mult, reclamația furtului la Poliție rămîne fără urmă ; iar dl. locotenent colonel Zane, de la Poliția Județeană, declară resemnă — ce-l drept într-o convorbire strict particulară — că nu-i voie de la Prefectură să declanșeze cercetările.

Nici pămîntul să rămîn în el, nu ni-l dau !

Nemulțumirile gata să explodeze privesc acum tot ceea ce este legat de pămînt. Și de cele două blestamate de C.A.P.-uri. O parte dintre săteni — cei care au încă memorie și nu mai pot fi amăgiți nici cu amenințări la

să fi însumat suprafața cuvenită și să poată culege roadele ; chiar dacă au arătat că în alte comune pămîntul a fost muncit de asociații independente, iar C.A.P.-ul nu a pus bete în roate ! Nimic n-a putut îndupleca severa comisie. În care, același țărani nu au deosebit de mare încredere. Deoarece, cu toate că a fost nevoie de două adunări obștești pentru formarea ei, predomină tot vechile cadre cooperatiste. Asta n-ar fi supărător.

Dar : inginerul Podocca îl înmîștește pe Gheorghe Cureau și pe alții cu profeția „La anu' o să vină iar comunistii, ce să vă mai dăm pămîntul, voi credeți că se-ntoarce timpul înapoi ?” ; frații pensionari Gheorghe și Nicolae Crăciun află de la calsierul Nicolae Bodolocă —

Gata cu lagărul de muncă forțată !

viști „Stefan Gheorghiu”), și ales nu de cetățeni, ci de așa-zisii delegați ai C.A.P.-urilor, I.A.S.-urilor, S.M.A.-urilor și școlilor din comună.

Nimic nu s-a schimbat

Fie, se întîmplă și la case mai mari, dar primarul a izbucit în timp destul de scurt să-i dezamăgească pe săteni, să le aducă gîndul amar că „tot ei și-ai lor” fac și desfac în țara lui Papură-vodă. Astfel, povestea celor 65 de butelii sosite anul trecut, împărțite fără sfială celor care aveau deja ori nu trebuiau să hrănească patru-cinci copii, modul în care domina-sa a refuzat să arate lista norocoșilor, felul în care s-a ferit să explice pentru ce nu a acordat prioritate nevoiașilor (știut fiind că la bisniță prețu unei butelii atinge și 10 000 lei), toate acestea semănau foarte bine cu vechia lipsă de măsură, de respect, cu abuzurile îndurate în perioada despre care țărani au aflat — de la televizor și din zările exclusiv feseniste care ajung la poștă — că s-a încheiat o dată pentru totdeauna.

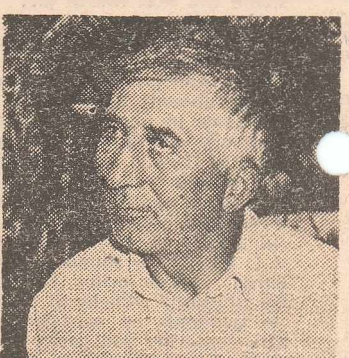
De asemenea, manevrele soției primarului, ieșind cu două sacose doidora de ajutoare într-o bună seară ; afirmînd imprudent o zi-două mai tîrziu că noua haină de piele a băiatului său e cam mică... De asemenea, plopii tineri tăiați din parcul comunal — sub motivul că trebuie făcute reparații la școală — și coincidența suspectă a unor lemne care în aceeași perioadă au stat la poarta primarului... De asemenea, istoria neclară a stîlpilor de beton pentru vie care au dispărut ca prin farmec din curtea școlii, în același timp existînd mar-

Primar sub focul terorist al întrebărilor

poartă, nici cu surisuri pe micul ecran — se plîng de mișcările de culise ale președinților Istode și Vîntilă. Se întreabă, de exemplu, cum a vîndut C.A.P.-ul „8 Martie” producția grădinii de legume, cum a vîndut araci cu 1,500 bucata, cum a vîndut unora animale, iar altora — de obicei tocmai țărănilor care n-au mai dorit după Revoluție să lucreze la colectivă — li s-a ris în nas ? De ce loturile de folosință s-au împărțit preferențial, „o aceeași anumită parte a țărănilor” neputîndu-se bucura de pămînt cu irigații ? De ce la jumătatea lunii mai nu se însămînșaseră decît sfecă și o mică parte de floarea-soarelui, iar porumb nici o boabă ? La această din urmă întrebare, dl. fost-actual președinte de C.A.P., Ion Istode, încearcă întîi să nege ceea ce a avut grijă să înregistreze și aparatul de fotografiat, apoi aruncă întreaga responsabilitate pe seama ploilor. Vai, vai, vai ! Dar în satele din apropiere n-au căzut aceleași ape ? Cum de a fost posibilă însămînșarea și a porumbului ? Aici dl. Istode dă un răspuns amestec : „Noi avem oricum sîmuri tîrziu, acum trebuie să le punem”. Țărani se îndoiesc totuși, iar frămîntarea lor este cu atît mai mare cu cît știu prea bine că terenurile năpădite de buruieni vor da o recoltă proastă la toamnă, cînd ei vor primi, probabil, titlurile de proprietate, și, odată cu acestea, dreptul de a-și stăpîni pămîntul.

Pînă în prezent, însă, tentativele de a-și obține hectarele s-au izbit de refuzurile categorice ale Comisiei. Chiar dacă sătenii s-au adunat în cîteva asociații ; chiar dacă au dorit să lucreze — pînă la împărțirea legală — orice terenuri, numai

Cui îi pasă de țărani ?

C.A.P. 8 Martie — că cine se înscrie la ei va primi pensie, cine nu, să fie sănătos ; șeful de echipă Florea Toma umblă prin sat să cheme oameni cu buletinele la același C.A.P., mai strecurînd o promisiune, „mai o amenințare ; președinte de la Stupinele îl anunță pe cei care au îndrăznit să semene pepeni lîngă „moșia agricolă de producție” că o să pună erbicide, așa cum a distrus și vîile plantate fără aprobarea marelui-sale, iar președintele de la „8 Martie” — dl. Ion Istode — se ocupă intens de reanimarea cooperativelor pe care o conduce, plînuind să o transforme în societate pe acțiun, sperîndu-i pe vechii membri că singuri nu s-ar putea descurca, n-ar avea cu ce să lucreze, n-ar reuși să achite impozitele și costul lucrărilor agricole...

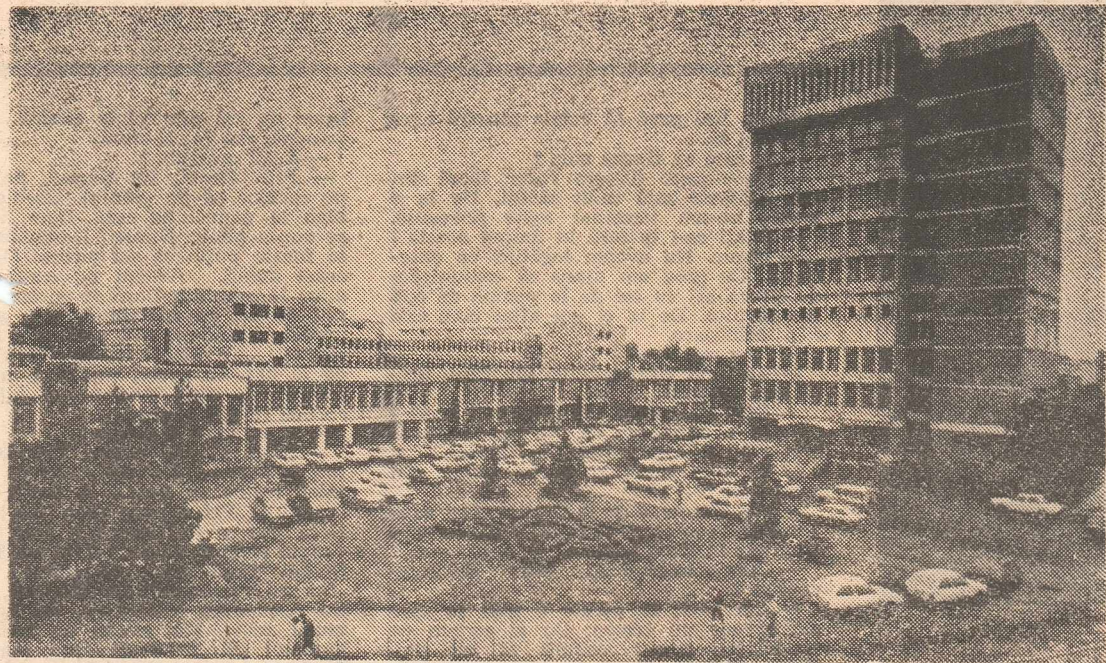
Între timp vitele mor — în versiunea oficială bolnave de tuberculoză — și conducerea de la „8 Martie” are grijă să asume gropile, cum află de apariția vreunui curios. Pămîntul este pe mari suprafețe podidit cu bălării. Fostele viei nu s-au reparatizat pe vechile locuri nici atunci cînd ar fi fost posibil. Bătrînii membri C.A.P. nu au primit pensia de 3 luni și nu există speranțe nici pentru perioada imediat următoare... Dl. Istode lămurește cu seninătate că nu există nemulțumiri. Poate nu a stat niciodată de vorbă cu Nicolae Buleandă care spune pămîntului unei părți din ce în ce mai revoltate a țărănimii : „Ne-am săturat ! Ne-am săturat ! Nu știu cît ne-am săturat ! Prea mare batjocura ! Dar să nu se aștepte cineva să facem noi contestație sau să demonstrăm, noi o să trecem direct la Revoluție !”.

OLTEA MUTULESCU

„Sfatul amar al chiaburilor”

Fotografii de SILVIU STAN

DESPRE MĂGURELE, CU TANDREȚE

Dintotdeauna, despre Măgurele s-a vorbit ca despre o lume a inițiaților, din care novicele este exclus.

Studentii la fizică au îmbrăcat și ei aceeași aureolă a singularității, într-un spațiu universitar în care depărtarea de casă a fost compensată de șansa unei vieți profesionale pen-tru-a intra între amfiteatrele școlii și laboratoarele Institutelor de pe platformă. Statutul special al studentului fizician a continuat și după terminarea studiilor. Pentru tinerii deosebiți, conducerea platformei a facilitat — în pofida legilor stupide — rămânerea acestora în domeniul cercetării. Restul colegilor se îndreptau către școlile în care urmau să devină profesori sau către industrie, unde, din păcate, prea puține întreprinderi înțelegeau rolul unui fizician printre ingineri și faptul că nici un sector al industriei moderne nu mai poate fi conceput fără existența unui fizician, al cărui orizont de înțelegere și acțiune este extrem de larg.

Cînd, acum cîțva timp, după mîningul specialiștilor de pe platformă, cineva a exclamat: „moare și fizica I”, primul meu gând a fost către viitorii fizicieni ce se formează aici, în-

Prof. dr. Athanasie Truția — decan

Prof. dr. Gheorghe Ciobanu — prodecan

tr-o școală ce s-a impus prin valoarea absolvenților săi.

Un respiro de doi ani

Și în acest an, o mare parte dintre aceștia se vor îndrepta către catedre, în principal, căci există o criză acută de profesori de fizică. Nu sînt probleme în privința plasării absolvenților nici pentru anul viitor, mă asigură interlocutorii mei, prof. dr. Ath. Truția, decanul facultății, prof. dr. Gh. Ciobanu și lect. dr. Andrei Ionescu, prodecani. Lată un avantaj de care nu se bucură prea multe facultăți — doi ani de răgaz. Și totuși, nu se poate evita întrebarea: ce se va întîmpla după aceea? Căci, deși institutele de cercetare au și ele, încă, nevoie — și capacitatea de a-i angaja — de tineri, numărul acestora, însă, este redus.

Vor angaja întreprinderile fizicieni?

Rămin, așadar, întreprinderile. Vor angaja, însă, ele, fi-

CINE ARE NEVOIE DE FIZICIENI?

zicieni? Iată o întrebare la care răspunsul depinde de foarte multe necunoscute. Toate, create de starea actuală a economiei românești, în care, pe de o parte, marile întreprinderi (ca și cele mici, particulare) pentru a putea ieși din situația falimentară (ori pentru a demara o activitate rentabilă) ar avea acută nevoie de fizicieni, iar pe de altă, nici nu și-i pot permite, nici nu știu să-i folosească. Tocmai pornind de la această realitate, conducerea facultății a întocmit o scrisoare de prezentare a domeniilor în care un fizician poate activa cu rezultate deosebite, scriind: „ce va fi trimisă unui mare număr de întreprinderi. Este intristător, mi se spune, să vedem că în între-

mai ales cînd lucrezi într-o întreprindere.

Profesorul Truția, nesustînut de ceilalți colegi, e de părere ca toți studenții fizicieni să primească după primii trei ani, un certificat pe baza căruia pot fi profesori de gimnaziu; dintre absolvenții următorilor doi ani (50 la sută din numărul inițial) să se aleagă viitorii profesori de liceu, universitarii și cercetătorii, iar cel de-al șaselea an să confere titlul de Master (10 la sută).

Fără excepție, însă, toată lumea este de acord că pregătirea fundamentală trebuie asigurată la aceleași cote de exigență, dublată de o pregătire tehnologică serioasă, domeniu în care, însă, se face resimțită o lipsă acută de aparatură modernă. Multe speranțe se îndreaptă, pentru o primă dotare, către programul „Tempus” în cadrul căruia se prefigurează posibilitatea dotării facultății.

Exigența la puterea a treia

De ce la puterea a treia, veți înțelege imediat. Fizica este, fără îndoială, o facultate grea, spun profesorii, recunoscînd eforturile studenților, dar și necesitatea amplificării lor pentru o reușită viitoare. Iată de ce se impun o serie de modificări.

„Începutul trebuie făcut din liceu. Baccalaureatul este necesar să fie un examen complex, care să asigure o primă triere dură a celor ce doresc să urmeze un institut de învățămînt superior. Asta va asigura de-a lungul anilor, preocuparea elevilor pentru propria pregătire” (lect. dr. A. Ionescu).

„În același sens, examenul de absolvire a facultății va trebui să dubleze lucrarea de diplomă de o examinare severă din tot domeniul fizicii, știut fiind că în domeniul pregătirii fundamentale acumulările se opresc, de obicei, în acest moment” (prof. dr. Gh. Ciobanu).

În sfîrșit, cea de a treia propunere concretă, a prof. dr. Ath. Truția, vizează calitatea pregătirii, de data aceasta prin prima facilităților materiale ce e firesc să fie asigurate celor merituosi (ca în majoritatea țărilor lumii). Ar fi firesc, deci, să se instituie și la noi sistemul burselor de stat asigurate studenților buni, care obțin, să zicem, medii peste 7, ceilalți putînd urma și ei facultatea contra unor taxe pe care le vor suporta familiile respective.

X
X X

Apreciînd preocupările cadrelor didactice de la facultatea de fizică drept general valabile pentru întregul învățămînt românesc și propunerile prezentate ca deosebit de interesante, ne facem o datorie de onoare din a le supune atenției tuturor celor interesați de soarta învățămîntului național și de implicarea sa în schimbarea la față a economiei noastre.

ROXANA PAICU-MANOILESCU
Fotografii de GIG MOTOIANU

Oricum, interesul bolnavilor trebuie să primeze

Drama doctorului Elthes

Omul despre care m-am decis să scriu rîndurile de față este un personaj în genere bine cunoscut în lumea medicală: doctorul Ladislau Elthes, inventatorul medicamentului românesc Elcohep și al unor ceaiuri de mare eficacitate în tratamentul bolilor hepatobiliare. Cine nu știe încă, aș dori să afle, din capul locului, că renumitul discipol al lui Hipocrate, medicul care a trudit nespus de greu spre a veni în apărarea sănătății semenilor săi, trăiește azi o adevărată dramă. De cîteva luni este șomer. Adică, i s-a desfăcut contractul de muncă; lucrează pe unde apucă și cum poate, fără a avea siguranța zilei de mîine. Cum s-a putut ajunge pînă aici? E o poveste lungă, plină de tot felul de peripeții. Dar să-i dăm cuvîntul eroului ei.

— ...La Aleșd, pe malul drept al Crișului Repede, unde fusesem repartizat după absolvirea facultății, am lucrat pe brînci, împreună cu soția mea, medic și ea, aproape doisprezece ani, fără întrerupere. Abia învingeam niște greutăți, că ne apăreau altele în cale. Căutarea plantelor trebuitoare ne lua multă vreme. Chiar foarte multă. Urma testarea sau experimentarea după un rețetar conceput de noi. Luam apoi alte plante. Alte combinații. Am găsit, în sfîrșit, rețeta cea mai bună. Testările au fost făcute. S-au făcut și probele de laborator impuse, și experimentările pe un eșantion de pacienți. Cu ceaiurile mele, cu medicamentul conceput de mine și de soția mea am izbutit să tratăm și să vindecăm literalmente aproape 50 la sută din cazurile de ciroză hepatică; am refăcut funcțiile alterate și am însănătoșit efectiv circa 70 la sută din cazurile de hepatită cronică, înainte de a ajunge în faza de ciroză. Afecțiunile biliare cronice, tratate conform procedurii noastre, pot fi vindecate în proporție de 90 la sută. Cazuri concrete, cu nume și adrese precise, au fost numeroase. Chiar și revista Flacăra le-a publicat... Medicamentul a fost brevetat ca invenție, este produs sub formă de tablete de Laboratorul PLANTAVOREL din Piatra Neamț și se poate găsi în rețeaua farmaceutică. Numai ceaiurile le producem noi, după același rețetar care ne aparține. Supraveghem totul, direct.

— Înțeleg că treburile au mers bine, o vreme.

— Chiar foarte bine. Imediat după brevetarea medicamentului, la Spitalul județean din Oradea ni s-a repartizat o subsecție cu un număr apreciabil de paturi. Lucrurile evoluau corect. Bolnavii erau tratați cu grijă și erau mulțumiți. Cu colegii ne înțelegeam destul de bine. Eram apreciați. Tratamentul Elthes devenise deja cunoscut în întreaga țară, pentru eficacitate. Ce mai, a fost minunat pînă într-o zi din ianuarie 1990...

— Cînd, ce s-a întîmplat?

— Conducerea spitalului județean, în înțelegere cu Direcția sanitară județeană, au desființat salonul cu 30 de paturi ce îmi fusese repartizat. Am rămas pe din afară. La fel și soția mea, și sora medicală, soasă ulterior la pensie în mod forțat.

— Motivul?

— Cică trebuia, mai întîi, să

mă mut la Aleșd, că acolo e postul meu dobîndit prin repartitie. Apoi, că nu m-am prezentat în cîteva dimineți la ședința de raport..., fapt pentru care am și fost sancționat de colegiul medicilor: mustrare scrisă cu avertisment. Unii colegi mi-au mai băgat fitile pe la domnul director, șoptindu-i că m-aș fi îngîmfat, că mi-am construit casă de un milion. Și cite și mai cite. De aici, fel de fel de invidii, șicane, jigniri și chiar insulte. E drept că, la Oradea, fusesem doar detașat...

— Ce-ați întreprins?

— Am fost la direcție. Dl. Gh. Oros a spus că numai dacă mă întorc la Aleșd îmi ridică sancțiunea. Altfel, nu. Iar atît timp cit sînt sancționat, n-am dreptul nici măcar să-mi deschid cabinet particular. Mi s-a făcut de-a dreptul lehamite. M-am cam aprins și eu. M-am enervat și i-am cam flituit. Rezuțatul? Începînd cu luna aprilie, mi s-a desfăcut contractul de muncă. Și am rămas pe drumuri. Salariu, firește, nu mai primesc. Mi s-a repetat invariabil aceeași placă: îmi anulează desfacerea contractului numai dacă, împreună cu soția ne întorcem la Aleșd. Nimeni nu mă întreabă: ce să fac eu acolo?! Tot rostul meu e, de-acum, la Oradea. Aici știu bolnavii unde să mă caute, de unde să mă ia.

— De ce nu vă duceți la Ministerul Sănătății să cereți sprijin?

— Am fost și la dl. ministru Bogdan Marinescu. Dînsul mi-a promis tot sprijinul. Pînă acum însă n-am primit nimic. Aștept, totuși, încă aștept.

...Aflîndu-mă zilele trecute la Oradea am întrebât pe cîțiva din lumea medicilor de aici dacă știu sau au auzit măcar cite ceva despre cazul doctorului Ladislau Elthes. Unul, mai cumsecade, mi-a răspuns:

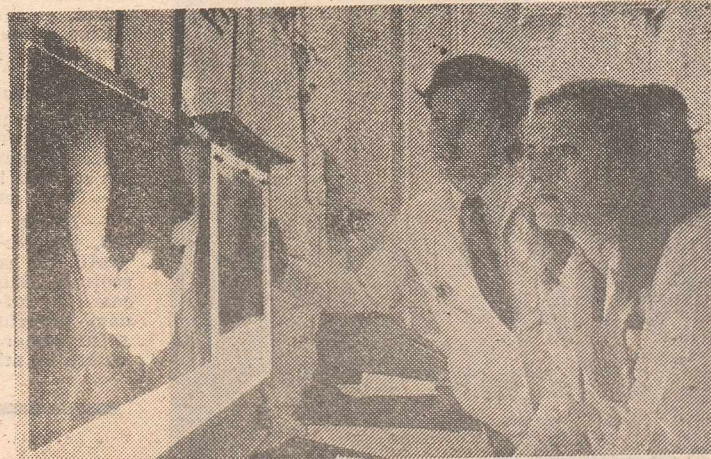
— Da, domnule, eu cunosc situația pentru că lucrez chiar la Direcția sanitară a județului. V-aș ruga însă, din motive ușor de înțeles, să nu-mi scrieți numele. Doctorul Elthes a fost și este un om de treabă; un medic deosebit de prob, foarte inventiv. Numai că, tînr și cam impulsiv cum e, s-a cam luat cu ai mari la hartă. Și aștia din urmă, fie din invidie, fie din altceva, i-au cam retezat marcaroana. L-am sancționat, nu zic pe nedrept, în colegiul medicilor. Dar, sincer vorbind, au făcut mare greșală că i-au desfăcut contractul de muncă.

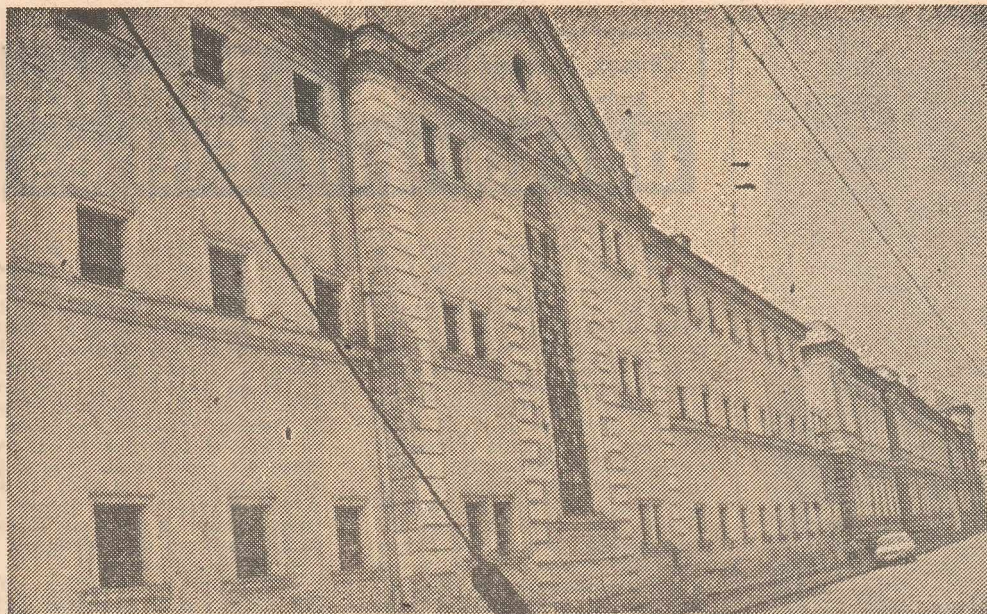
Și alții, într-o formă sau alta, au confirmat cele spuse.

Sigur, nu încerc aici să scuz sau să nesocotesc unele deficiențe comportamentale pe care însuși dr. Elthes recunoaște că le mai are. Poate că, uneori, a fost prea nervos și a vorbit ne-protocolar cu cei din jur. Poate că a mai întîrziat dimineața la raport. Dar poate că s-a și vindecat de toate acestea. Oricum, interesul bolnavilor trebuie să primeze.

«Primo non nocere, deinde vindecare» — spune un bine cunoscut dicton latin, de care lumea noastră medicală ar trebui să țină și mai mult seama și să-l aplice nu doar pe cord deschis, ci și în neprevăzutele intervenții pe suflet... Orice s-ar spune, medicul inventator Ladislau Elthes, doctorul de care se leagă speranțele atîtor și atîtor bolnavi nu poate fi lăsat pe drumuri.

MIHAI STĂNESCU

„Fortăreața Morții” de la Sighet.

După patruzeci de ani de la săvârșirea crimelor
cei mai ascunși morți ai României
învie dintr-o groapă comună de pe Tisa
să lumineze cu destinul lor
sărșitul unei lumi cumplite
și speranța începutului unei mai drepte istorii

APOCALIPSA DE LA SIGHET

Inchisoarea unde a murit România

Nu intenționez să-i tulbur senectutea
dezvăluindu-i numele. Dar C. I. există ca
document viu, e unul dintre puținii su-
praviețuitori ai celei mai secrete inchi-
sori din România. La Sighet, pe graniță
au fost aduși pentru exterminare toți
marii intelectuali ai României Unite din-
tre cele două războaie, miniștrii și uni-
versitarii, șefii partidelor istorice și capii
nesupusei biserici catolice.

S-a scris până acum despre Pitești și
Gherla, despre Aiud și alte închisori unde
a fost sacrificată inteligența română pe
altarul glorioasei prostii a unui sistem
politic de import. Despre Sighet nu se
știe încă decât extrem de puțin. Acolo
au murit, învăluți în legende obscure,
îngropați în locuri incerte, Maniu și Bră-
tianu, acolo, la Sighet, comunismul a ucis
fără nici o tresărire umană floarea isto-
rică a inteligenței politice și religioase
care a înălțat România modernă de după
Marea Unire la rangul unui popor civili-
zat și prosper al Europei și al lumii.

Cu mărturisirea părintelui C.I. deschi-
dem o fereastră spre adevărul viu și crud
al acelor ani când comuniștii s-au altoit
pe trunchiul sănătos al poporului român
prin minciună și încă nepedepsită crimă.
Doar cîteva ani ne mai despart de sfrî-
șitul lumii și învierea morților ce va să
vină, după Ioan citire. Pentru poporul
român, însă, Apocalipsa a început — cu
toată siguranța — la Sighet.

Foșorul de supraveghere a curții inte-
rioare unde deținuții „luau aer”.

7 ani din viață, fără judecată

— Cum ați ajuns la Sighet?
— Am fost adus de la Căldărușani.
Ne-am adunat vreo 25, numai cler greco-
catolic. Episcopii Traian Frențiu, Iuliu
Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan de
la Lugoj, Ioan Deliman de la Arad, Brin-
zeu și Vezoc din Lugoj.

— Dumneavoastră unde ați fost preot?
— La Cluj. Eram consilier canonic și
profesor de teologie. În închisoare m-au
sfîșit ca episcop.

— În ce an, v-au arestat?
— În 1948, octombrie, 29. M-au luat de
la reședința episcopală greco-catolică din
Cluj, pe Calea Moșilor. A venit un sin-
gur securist. Mi-a spus să mă prezint la
securitate. Acolo m-au ținut 8 zile.

— V-au judecat?
— Nu. După opt zile, m-au dus la Mă-
năstirea Neamțu unde am stat pînă la
începutul lui '49 cînd ne-au dus la Căldă-
rușani și de aici, în mai 1950, la Sighet.
— De ce credeți că v-au adus la Si-
ghet?

— Aici erau și ceilalți. Ne-au urcat în
dube și ne-au dus la Sighet. Nejudecați.
Necondamnați. Am stat la Sighet pînă
în 1955.

— V-au spus unde vă duc?
— Nu. Nimic. După ce-am ajuns, am
stat cîteva zile în hainele noastre. Apoi
ne-au îmbrăcat în zeghe. Șoferul de pe
dubă ne-a spus în șoaptă că mergem la
Sighet. Și de-acolo ne trec în Rusia.

— Cu cine ați fost în celulă?
— Eram vreo șapte, opt, Alexandru
Rațiu, preot (acum, în America), Tămi-
an Coriolan din Oradea, Sirbu Leon din
Blaj, Eugen Popa, profesor de teologie
din Blaj. Erau paturi supraetajate, în pa-
turi — o saltea cu paie, o perină cu paie.

Între paturi, abia puteai merge. La fel,
între paturi și perete. Ne făceam necesi-
tățile în celulă, în tînetă. Un ciubăr. Noi
il scoteam afară. Venea gardianul și doi
mergeau afară să-l golească. Celula
noastră era la etaj. La Sighet e o inchi-
soare ungurească, tip.

Celulă gata pentru stingere

— Care era programul zilnic în inchi-
soare?

— Ne sculam la cinci jumate, șase.
Stingere era la zece. De mîncare ne dă-
deau un fel de terci din făină fiartă de
mălai. O gamelă, cam cit o ceașcă. Se
deschidea ușa, mergeai cu gamela în
mîini, gardianul îți turna din hîrdău.
Turna cu polonicul. La amiază o zeamă.
Arpacaș — de obicei — sau fasole, varză
citeodată.

— Vă săturați?
— Da de unde? Nici nu puteam minca.
Seara — cafea neagră și 250 gr. de piine.
Zăceam toată ziua în celulă. Cîteodată
ne scoteau la plimbare. Nu zilnic.

— V-au anchetat?
— Ne-au chemat o dată, sau de două
ori, jos. Ne-au făcut niște fișe, cu foto-
grafii. În rest, ne deschideau ușa cînd
scoteam tînetă, la amiază venea ciorba,
seara — cafeaua. La stingere veneau să
dăm raportul. Ne așezau în linie iar
șeful camerei raporta: celula numărul
cutare cu atîția deținuți e gata pentru în-

chidere. Îmi pare că celula noastră avea
numărul 45.

— Și cum vă trecea ziua?

— Ne rugam. Aveam rozar făcut din
ață. Stăteam mai mult tăcuți. De la o
vreme ne-am terminat toate poveștile.

— Știați ce-i în țară în timpul acesta?

— Nimic. Nu aveam legături cu exte-
riorul. Cu greu am ajuns să comunicăm
de cîteva ori cu cei de la pompa de apă
din pivniță. De la ei am aflat cine mai
e în închisoare.

— Cine mai era?

— Rectorul Universității din Cluj, Ște-
fănescu Goangă.

— Dumneavoastră cîți ani aveți acum?

— În toamnă fac 80. În zece septem-
brie. Sint născut în 1911, la Sărățel.

— Vă mai amintiți vreun nume din
închisoare?

— Pop Romulus de la Oradea, fost sub-
secretar la interne. Și mulți alții, nu mi-
amintesc în clipa aceasta.

— Cum comunicați între dumne-
voastră?

— Am găsit în perete o nișă în care
am ascuns un creion. Cu el scriam pe
un bilețel cine-s ceilalți și cîți sint.
Fostii miniștri. După un timp ne-au gă-
sit capătul de creion.

— Cine?

— Gardienii. Căutau să vadă ce avem.
Ne făceau de multe ori percheziții, noap-
tea. Ne sculau din somn și ne căutau
sub perină, pipăiau hainele, salteaua.
Percheziție la corp. Presupunau că a-
vem legături cu radiourile străine.

Neagra

— Erați pedepsiți?

— Nu era voie să te uiți pe fereastră,
în curte, cînd se plimbau ceilalți. Erai
pîndit de soldatul din turnela de veghe
și pîrit. Dădea semnalul că sus, de la
geamul cutare, cineva și-a ridicat capul.

— Ce vă făceau?

— Pe cel prins, îl duceau la neagra.
Rațiu a stat de vreo două ori.

— Ați stat și dumneavoastră?

— Nu.

— Ce era neagra?

— O celulă fără lumină. Erai obligat
să stai acolo în izmene și cămașă. Inchi-
soare în închisoare. Carceră.

— Ce nu mai era voie să faci?

— Nu era voie să știi localitatea unde
te afli, cine moare... Era izolarea cea
mai teribilă. Zi de zi, din '50 pînă în '55,
cînd m-am eliberat.

— Cum ați rezistat?

— Numai cu ajutorul lui Dumnezeu!

— Cît ați stat acolo, a murit cineva?

— Din celula noastră a murit Traian
Frențiu. Pe Liviu Chinezu l-au scos în
comă. Pe episcopul Suciu (din Blaj) l-au
scos din celulă în nesimțire. S-a stins
lumina chiar atunci.

— La ce oră se stingea lumina?

— Nu se stingeau decît citeodată, cînd
aveau ei ceva secret.

— Ce făceau cu cel mort?

— Îl puneau într-o pătură și-l duceau
dintre noi în altă parte a închisorii.
Noaptea îl scoteau cu o căruță și-l
duceau.

— Cine-l scotea?

— Noi nu vedeam nimic, doar auzeam
roțile căruței.

— Unde îl duceau?

— La cimitirul rutenilor, cred. Dar și
asta am aflat mai tîrziu.

Un guvern în pușcărie

— Ce miniștri au fost închiși la Si-
ghet?

— Cam în jur de o sută. Pe unii îi du-
ceau și îi aduceau. La un moment dat,
au dus zece sau unsprezece dintre ei.
I-au ținut, pe undeva, aproape un an.
Apoi i-au adus înapoi.

— În ce parte a închisorii erau ți-
nuți miniștrii?

— La parter. La celula nr. 8 era Gheor-
ghe Brătianu. De acolo l-au dus sus.

— În afară de Brătianu, de cine vă
mai amintiți?

— Sever Bocu, ministru al Banatului,
fratele lui Tătărașcu, generalul Alexan-
dru Tătărașcu, fostul ministru de exte-
rne, Manoiilescu — care a participat la
Tratatul de la Viena, Popovici — gene-
ralul de 96 de ani. Era cel mai bătrîn
dintre toți, Macovei — fostul ministru
al căilor ferate. Dar să verificați, vă rog,
ce vă spun. N-aș vrea să greșesc. Tre-
buie să aibă pe undeva, pe la interne, o
listă exactă a lor, pentru că raportau
mereu cine a murit. Directorul închisorii,
Ciolpan, mergea deseori la București cu
rapoarte. Cine mătura la ușa, ne șoptea:
uite ce-am aflat, c-a murit cutare. Sau,
mai comunicam prin perete.

— Cum comunicați prin perete?

— Prin țevi, prin calorifer. Pe unde
vine țevă de la o celulă la alta, era o
mică deschizătură, o fisură. Prin ea vor-

beam cu cei din celula vecină. I
prindea, era vai și-amar.

— Erați urmăriți?

— Prin vizetă, tot timpul. Se
pe coridor ca pe graniță. Gardienii
blau în papuci de casă. Ușor, u-
se auzea nimic. Nimic! Deschidea
ta foarte puțin să nu auzim. De
eram atenți. Aveam un consen-
eram la măturat. Dacă se aprop-
nul de cel cu spatele la ușa, zi
parolă: „Andrei, adă mătura”. A
semna: „Fii atent, îndepărtează-
de la ușa. În curte, vorbeam la
frânzușe pînă cînd ne-au inte-
vorbim în altă limbă.

— Ei nu știau franceza!

— Rețin că Gheorghe Tătărașcu
jos, la parter, la cîteva metri de u-
tăiau lemne cu firezu. A șoptit p-
reastră: „Priez pour mon fils!”
ți-vă pentru fiul meu! A fost și
timpul singur în celulă. Mai era la
Ștefan Tătărașcu, directorul
„Serisul românesc” din Craiova,
Iul Alexandru Tătărașcu, cel ca-
murit acolo. Mai aveau un frate
Emanoil. Și Brătienii erau mai
Profesorul universitar Gheorghe
nu, șeful partidului liberal, era
față de Tătărașcu. Dinu Brătianu
tot la Sighet. Mai era Constanti-
tianu, unul înalt, îi zicea Bebe.

— Cum ați aflat cine sint?

Tribunalul, zid în zid cu pușcărie
rea — într-un singur fel — cu pi-
inainte.

— Cum am descoperit? Era o
în beci. Gardianul era în altă pa-
ciul e mai jos și are o fereastră
acolo am văzut, la început, ci
adus. I-am cunoscut după față
că-s domni, intelectuali. Cînd
tit: „Cine sînteți?” „Fostii mi-
Tăiam lemne cu Ștefănescu Goan-
mulus Pop, vreo zece. Au mai
Sighet generalul Samsonovici, ge-
Cihovschi — ministrul armatei.
chi a fost la Aiud. Cînd mai vene-
de, prin alte închisori, șoptea: u-
unde am fost, cu cine m-am întîln-
— Nu aveai și alte surse de
mații?

— Cîteodată milițienii își făce-
voile prin celele noastre. La șter-
seau gazetă. Cîte uful dintre noi
bucăciua de ziar, o spăla și aflam
ceva știri din lume.

— De Maniu știți ceva?

— A fost adus de la Galați c-o
Și Ilie Lazăr, care era originar d-
ramureș. A șoptit din celulă, de-
ter: „Am venit cu domnul pre-
de la Galați.” Maniu era șchio-
nu putea umbla pe picioare. Fus-
tr-o vizită la Brătianu să se sfî-
și a luncat pe un covor. S-a lovit
tula de la genunchi. Din cite am
la Ilie Lazăr, a fost adus cu te
Sighet.

— În ce celulă a stat?

— La parter, într-o celulă cu
che. Odată, Mihalache s-a ridic
șoptit ceva la fereastră. N-om
prinde nimic. A mai stat cu Berce
fostul proprietar de la Athenée
(îmi mai amintesc, acum, și de
misa — fostul primar al Clujului)
un timp, l-au luat pe Maniu și l-
pe T-ul închisorii, sus, în partea
de la intrare. L-au dus cu Car-
Lingă el a murit Maniu. Carand
fostul director al ziarului „Drepta
național-tărăniștilor, după Augusti
(mort în America).

A mai fost închis la Sighet, Val-
ministru de Turnu Severin, care a
cipat la tratativele dinaintea cedă-
dealului. Cei mai mulțiureau
bire și epuizare. Eram exterminați
încet. Am fost aduși la Sighet
pentru exterminare.

ION ZUBA

Fotografii de GIG MOTOIA

Călătoream cu trenul de la Arad la București, sint 30 ani de atunci și, dacă țin bine minte, era într-un sfârșit de septembrie. Compartimentul mai găzduia un bărbat la cumpăna anilor, un om — mi s-a părut mie — cernit de o tristețe adâncă, ducind cu el acea expresie greu de definit ce rămâne pe chipurile semenilor noștri numai după ani de suferință și decepții amare. Ne-am împrietenit, ne-am deschis sufletele, așa cum se întâmplă cind doi călători se întind la vorbă ca să-și omoare plictiseala din tren.

Lucra ca maistru într-o fabrică și revenise în țară abia de trei ani după o lungă perioadă petrecută în estul Siberiei. Împărtășise și el soarta sutelor de mii de români căzuți prizonieri pe frontul de război: opt ani de muncă forțată în minele de plumb și alți șase într-un fel de libertate controlată, ca muncitor pe șantierele de construcții de la capătul pământului. Dar cu deosebire, bărbatul acesta era ultimul martor și unicul supraviețuitor al unor scene de apocalips.

La Moscova, în iarna lui 1943, avea să-mi povestească tovarășul meu de drum, o parte a prizonierilor români, 8 000 la număr, au fost imbarcați în două garnituri de tren, urmînd să fie transportați undeva la capătul Siberiei. Doar trei din aceștia, între care și bărbatul din compartiment, cunosători ai limbii ruse, au fost atașați grupului de paznici și de aceea au călătorit în alt vagon. Fiecare prizonier a primit la plecarea patru pești sărați, un codru de piine și o sticlă cu apă. Trenul s-a pus apoi în mișcare și, din acea clipă, însoțitorii ruși nu s-au mai trezit din beție. Popasurile prin gările rare au fost și ele folosite doar pentru refacerea proviziilor de votcă.

După cîteva zile, din vagoanele ferecate au început să se audă vaiete, strigăte de ajutor, urlete de disperare. Cu stomacurile strînse de foamă, ulcerate de peștele sărat, dar mai ales torturați de o sete devastatoare, prizonierii se zbăteau în chinurile morții. Opt mii de mîltari în zdrențe, deshidratați, sufocați de atmosfera fetidă cu miros de urină și fecale, băteau cu brațele vlăguite în pereții vagonului, cerînd apă, aer, milă, îndurare.

Corul gemetelor — mi-a povestit în

continuare însoțitorul meu de acum 30 de ani (cu o voce rugoasă ce-mi dă și azi fiori de groază) — a fost auzit șapte zile și șapte nopți. Apoi vaietele au devenit treptat tot mai rare, mai stinse, pînă cînd, în interiorul vagoanelor, a coborît o liniște neagră, sinistă. Suplicii luase sfîrșit. Cînd trenurile au ajuns la Vladivostok, după două săptămîni, și ușile vagoanelor au fost scoase din lanțuri, pe peronul gării s-au prăvălit mormane de cadavre. Opt mii de morți și nici un supraviețuitor!

Martorul acestui episod dantesc, de bestialitate asiatică, a coborît într-o gară pe care nu mi-o mai amintesc. Sint mulți ani de atunci, dar poate omul mai trăiește și, citind întimplător aceste rinduri,

TRENUL

cu 8000 de cadavre

Cumplita soartă a prizonierilor români în U.R.S.S.

va mai avea puterea să ne scrie.

Istoria a trei din cei patru ani de război stă și acum zăvorîtă în memoria foștilor combatanți. Amintirile au rămas aproape singurele documente. Să poposim, iată, cîteva momente printre amintirile pilotului de vînătoare Teodor Greceanu din București: „Cine a luptat cu avioanele pe frontul de război a avut puține șanse de a scăpa cu viață. În pofida faptului că aviatorii noștri erau net superiori celor sovietici, iar aparatele aflate în dotarea aviației române, incomparabil mai bune. Am luptat patru contra 30, 15 contra 60 și am biruit. Dar un aviator român, nevoit să se salveze cu parașuta, devenea imediat ținta mitralierelor de

pe avioanele dușmane. Soarta lui era și mai cumplită cînd ajungea viu în mîinile inamicului. Camaradul meu, locotenentul Puia Mociu din grupul 5 bombardiere, a fost îngropat pînă la git în pămînt și apoi ucis sălbatic cu pietre. Pe subl. Titu Firoescu, alt camarad, l-au legat cu sîrmă și l-au ținut în zăpădă pînă cînd i-au dăruit brațele. Pe urmă l-au împușcat. În chinuri năpraznice au fost uciși aviatorii Constantin Enescu și Posevski.

„Am văzut cu ochii mei, și nu odată — povestește un alt aviator — cum rușii și-au împușcat proprii tovarăși de arme, cînd aceștia se aruncau cu parașuta. Am asistat la astfel de cruzimi, ce sfidează

M. Sadoveanu, M. Ralea, George Maco-vestu.

Intelectualii care nu au cedat presiunilor de compromis politic sînt denunțați, în „Scînteia” din sept.-oct. 1944, ca fiind: „legionari”, „fasciști” și „trădători”. Lista includea pe: Sextil Pușcariu, C. Rădulescu-Motru, Liviu Rebreanu, Ion Barbu, Lucian Blaga, Dan Botta, Aron Cotrus, Nichifor Crainic, Mircea Eliade, V. I. Popa, Petru Comarnescu, Al. O. Teodorescu. Se scria despre ei aceleași lucruri și în aceiași termeni în care se scrie azi, în anumite medii, despre: M. Șora, G. Liiceanu, Ana Blandiana, O. Paller, Nicolae Manolescu ș.a.

„Scînteia” nr. 334 din sept. 1945 consemna, cu satisfacție, una din lozincile zilei: „Moarte dușmanilor poporului: Maniu și Brătianu!”, așa cum se striga în iunie 1990 la adresa lui Rațiu, Coposu, Cămpeanu și a intelectualilor în general. Instigarea a fost reluată de către Silviu Brucan (!) în editorialul: „Da! Nici o crutare! Bandoși manisto-salaziști!”, „Scînteia” nr. 823/17 mai 1947.

Anturajul lui Dej era format din oameni precum: Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu etc., care aveau o dublă calitate: erau și stalinisti „căliți” și alogeni naționali.

Prin ianuarie-aprilie 1946, de Bobotează și de Paști, „Scînteia” a publicat fotografia de la slujbele religioase, reportaje și versuri cu caracter religios. Guvernării comuniste voiau să dea poporului impresia cultivării sentimentelor religioase; se apropiau alegerile!

În „Scînteia” nr. 369/3 nov. 1945 se anunță începutul persecuțiilor împotriva studenților. La adresa unor studenți anticomuniști de la Facultatea de Drept au fost inventate acuzații precum: „legionari care își depozitează manifestele la sediile

legile războiului, la Stalingrad și la Marea de Azov.”

Asemenea documente mai pot fi recuperate doar din memoria foștilor ofițeri combatanți, din amintirile celor ce au supraviețuit asasinatelor în masă, s-au întors din deportări, au trăit zile de coșmar sub ocupația „aliatului”, au colaborat cu el pe frontul din Apus, au pățit în închisorile comuniste, au cunoscut martiri și delatori, eroi și trădători, care mai pot identifica mormintele comune ale conaționalilor noștri asasinați mișelește în pădurile Basarabiei și Bucovinei de Nord.

Să cercetăm de urgență, pînă nu e prea târziu, arhivele vii ale națiunii noastre. Acești martori direcți (și, de la o zi la alta, tot mai puțini!) sînt singurii care pot scoate la lumină adevărul peste care, vreme de o jumătate de veac, minciuna, teroarea și falsul au așternut o lăspede de tăcere. Numai ei pot suplini lipsa de documente pentru o istorie ce abia începe să fie scrisă.

LIVIU TIMBUȘ

Fotografie de ELENA GHERA

MARAMUREȘUL DE DINCOLO DE TISA

Potrivit cu Diplomele maramureșene, Maramureșul românesc se întinde în vest pînă la Hust și în nord, pînă sub coasta Munților Beskizi. Maramureșul de dincolo de Tisa era atunci mai mare decît cel de dincoace. Cu timpul, partea de dincolo a cunoscut un puternic proces de slavizare, azi în satul Peri, unde la 1391 era pomenită o mănăstire românească cu rang de stavropighie și unde se află — negreșit — obîrșia vestitelor texte rotacizante, astăzi nu mai știe nimeni românește. Prima frontieră de stat pe Tisa, adică prin inima Maramureșului, a apărut în 1919. Catedrala Episcopală a rămas la Slatina, la cîteva sute de metri dincolo de sîrma ghimpată.

În prezent, dincolo de Tisa mai există doar cinci localități preponderent românești: Slatina, Biserica Albă, Apșa de Jos (Dibrova), Apșa de Mijloc și Strimtura — către patruzeci de mii de suflete. Pe oameni îi cheamă Popșa sau Ona, Borca sau Marina, Bota sau Lumet și vorbesc o foarte curată limbă românească. Am văzut copii citind pe Eminescu și Alecsandri, iar bătrîni se uită la TV București.

De cîteva ani, de cînd cu „transparența” frontierelor, poți să treci Tisa, dacă ești chemat telegrafic de către rudele de dincolo. Trecerea se face în condiții impropii, pe pasarela cu scînduri putrezite a podului de cale ferată. Ultimul pod rutier a fost demolat după invadarea Cehoslovaciei, din 1968.

Am trecut și eu podul, privind cu teamă printre scîndurile rîrite la apa iute a Tisei, murdă și umflată de ploaie. Conducerea centrală a Ucrainei, confruntată cu o grozavă penurie de bunuri de consum, a luat o măsură năstrușnică: la salariu, oamenii primesc un fel de tichete, iar pentru a cumpăra ceva trebuie să dai și banii și tichetul. O măsură precară de protecție a fondului intern de marfă, care nu a pus capăt comerțului neorganizat, ci l-a orientat spre tîroc. Cu rublele nu ai ce face, te duci eventual la restaurant. Intelectualii români cu care m-am întîlnit, majoritatea prieteni, nu discută însă prea mult despre acestea. Imi cer mai degrabă să le procur ceva cărți privitoare la istoria Maramureșului. Le dau, deocamdată, niște studii xerografiate.

Din viața de acolo, nu lipsește o secvență demnă de teatrul absurd. În centrul orașului Slatina se află statuia unei personalități din istoria Ucrainei, ridicată de către sovietici în 1954 pentru a comemora trei secole de la un anume eveniment; pe soclu nu scrie nimic altceva decît numele personajului și anii: „Bogdan Hmelnițki 1654—1954” (!) Oamenii din jur, absorbiți de ocupații lucrative, nu au timp să se întrebe, nici măcar în glumă, dacă vestitul hatman a trăit într-adevăr trei sute de ani sau nu.

Anii '45 și '90: CÎTEVA ASEMĂNĂRI

Unii întreabă senini: „unde-i neocomunismul?”, alții — cîineci sau naiți — „da! ăștia ce mai vor?”, pretinzînd implicit că redemocratizarea politică a fost deja înfăptuită. Același lucru a mai fost pretins o dată, imediat după război. Românul s-a ars atunci rău de tot. Iată cîteva situații.

În timpul guvernării Rădescu (decembrie 1944 — februarie '45) comuniștii au pus la cale mai multe manifestații violente, tulburări și asasinat — cu scopul de a crea circumstanțe agravante pentru partidele istorice. 28 și 29 ianuarie 1990 avant la lettre.

Pe 11 februarie 1945, în sala Scala era prevăzută o întrunire la care urma să vorbească șeful guvernului, generalul Rădescu. Teohari Georgescu a umplut sala cu oamenii săi de șoc, pentru a zădărnici discursul, ceva asemănător cu Alba Iulia 1 Decembrie 1990.

La mitingul din 24 februarie 1945 organizat de către comuniști, cîteva manifestanți au fost împușcați pe la mîni, din propriile rinduri; o avanpremieră la provocarea din 13 iunie 1990.

Au fost provocate și susținute dizidențe în rîndul partidelor istorice: PNT (Anton Alexandrescu), PNL (Gh. Tătărașcu) și PSD (Lothar Rădăceanu).

Apar, cumpărați cu avantaje materiale imense, intelectualii prostituați politic:

„RECONSTRUCȚIE”

Desen de V. VASILIU

național-țărănist, speculanți, amatorii unei dictaturi fasciste” ș.a.l., acuzații auzite și în iunie 1990.

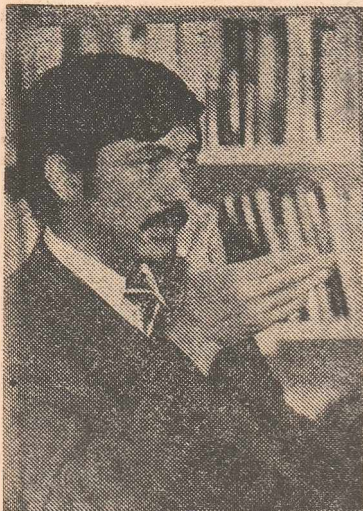
Scenariul reprimării manifestației promonarhiste din 8 nov. 1945 seamănă, în mai multe puncte cu lichidarea Pîetei Universității din iunie 1990. Ministrul de Interne de atunci, Teohari Georgescu, a folosit „gărzii muncitorești” pentru a aresta studenți și elevi; a lansat cu anticipație zvonul că va fi vărsare de sînge și apoi a procedat la represiune sălbatică; poliștii și-au autoîncendiat două camioane; au dus arestații la Ministerul de Interne, pentru a-i atrage pe demonstranți spre sediu ca să poată, astfel, deschide focul asupra lor etc. Fără comentarii!

În iunie 1945 comuniștii efectuează epurări la Radiodifuziunea Română, obțin un control deplin asupra acestei instituții, după care instituie un sever regim de cenzură.

Presa scrisă, ziarele de partid: Dreptatea, Liberalul, Viitorul, Timbul ș.a. își încealează apariția fiindcă, așa cum se scria în „Scînteia” (nr. 429/18 ian. 1946): „muncitorii tipografi au refuzat de a tipări articole antidemocratice și antimuncitorești”. Guvernării noștri de azi n-au mai adăugat decît scumpirea prohibitivă a hîrtiei ș.a.m.d.

Mutato nomine, de te fabula narratur!

Grupaj de NICOLAE JUIGA
Fotografie de GIG MOTOIANU

— Domnule Cătălin Croitoru, sinteză președinte Sindicatului Învățământului Preuniversitar (SIPR), poate cel mai controversat lider sindical din România, la acest moment. Dar, despre asta, altă dată. Întrebarea pe care v-o adresez acum nedumeresc pe foarte multă lume. De ce a fost nevoie (dacă a fost nevoie) să se creeze două federații sindicale distincte în domeniul învățământului preuniversitar, federații care, prin comunicările pe care le dau publicității, fac dovada unor interese divergente, acolo unde era firesc, pentru binele învățământului românesc, să existe o comuniune de interese în lupta pentru revendicări comune.

— De fapt, este vorba, deja, de trei federații sindicale. Dar, să o luăm cu începutul. Deci, SIPR s-a constituit în ianuarie 1990, iar în 4 și 5 martie a avut loc primul său congres. S-a vehiculat ideea că SIPR ar fi sindcatul suplimentarilor. Fals. Din capul locului, în sindicat au intrat și titulari, și suplینtori, și maeștrii, și lucrători din serviciile administrative. Am luptat, în egală măsură, și pentru maeștrii, știute fiind implicațiile catastrofale ale navelei asupra oamenilor și calității învățământului, și pentru dreptul titularilor de a se transfera, ca orice specialist, și pentru ca suplimentarii printre care se află mulți profesioniști de excepție, să aibă un loc de muncă stabil. Știți cîți suplینtori primeau cadre, numai în București, în fiecare toamnă? 11 000. Și, indiferent cit de bine pregătit era, fiecare oferea ceva inspectorului. Asta era sistemul. Un „ceva” de minim 1 000 lei. Ceea ce însemna 11 milioane de lei vehiculate de această rețea de inspectorii în fiecare an. În momentul în care noi am determinat hotărîrea, am spart mafia. Cel puțin, așa am crezut atunci.

— Vă referiți la Hotărîrea 487/1990 a Guvernului?

— Exact. Care a statuat norma didactică la 18 ore și scăderea numărului de elevi la clasă la 24.

— Negocierile care au dus la această hotărîre le-ați purtat singuri sau împreună cu cealaltă federație, F.S.L.I. (Federația sindicatelor libere din învățământ)?

— Dacă a apărut după luni de zile de negocieri, cu o zi înainte semnării documentului, impunînd modificarea acestuia în detrimentul celor pe care pretinzi că-i reprezentați, înseamnă că ai participat la negocieri, atunci am negociat împreună.

— V-aș ruga să încercați să fiți foarte concret.

— Îmi pare rău, dar pentru a expune clar situația, va trebui să revenim puțin la punctul de plecare. La începutul lui '90, imediat după apariția noilor sindicate reale, democratice, au răpărit, cu alt nume, vechi sindicate, grefate pe structura vechiului U.G.S.R. Dacă noi ne-am format în ianuarie, în acest context, la începutul lui martie, a apărut și F.S.L.I., cu Ciorbea drept lider. Și iată o primă chestiune interesantă. În 4-5 martie, la cele două zile de congres al S.I.P.R., primul congres național al unui sindicat din România, a participat și o ziaristă de la „România muncitoare” (fost „Munca”, organ central al U.G.S.R.), careia nu i s-a permis să folosească, în articol, termenul „congres”. (În ziar, însă, a apărut, în facsimil, începutul procesului verbal, unde scrie clar „încheiat cu ocazia primului congres național”). Abia după luni de zile am înțeles de ce. În toamna lui '90, Ciorbea va apare la televiziune afirmînd că primul congres național al unui sindicat liber, independent... a fost cel al... C.N.S.L.R., fostul U.G.S.R., curea de transmisie a

puterii, o centrală sindicală galbenă, la modul cel mai evident. De altfel, s-a scris în presă cum Ciorbea a fost ales în conducerea noii centrale, fără ca federația al cărui lider era, F.S.L.I., să fie afiliată aici. Explicația acestei neafiliări a apărut în iulie, cînd la Budapesta a avut loc o întâlnire a Federației internaționale a sindicatelor din învățământ, I.F.T.U., cu sediul la Amsterdam. Aici F.S.L.I. a fost invitată de către federația franceză F.E.N., iar noi de către cea americană, A.F.T., cu care încă din februarie stabilisem contacte foarte bune, chiar la București. În cererea de afiliere la I.F.T.U., Ciorbea a declarat că federația pe care o conduce nu este afiliată la nici o centrală, nici la Frăția, nici la C.N.S.L.R.

— S-au prezentat, deci, ca federație independentă. Nu erau?

— Evident, afirmația era falsă, căci Ciorbea făcea deja parte din conducerea C.N.S.L.R.-ului, iar afilierea F.S.L.I. la aceasta era ca și înfăptuită, rămînînd de îndeplinit numai o procedură formală. Din păcate, și noi am aflat asta ulterior. Dacă am fi știut-o în momentul acela...

— Gruparea federațiilor sindicale în centrale se practică în toată lumea. Este de neînțeles de ce dl. Ciorbea ar fi făcut din asta un secret.

înainte de încheierea anului respectiv culoarea acestui sindicat — galbenă. Un sindicat care face jocul puterii.

Jocul puterii

— Care sînt argumentele cu care vă susțineți această afirmație?

— Revin la întrebarea precedentă, privind participarea lor la negocierile ce au condus la adoptarea hotărîrii 487/1990. Cînd se căzuse de acord cu ministrul asupra principalelor probleme — asigurării locurilor de muncă, stabilității oamenilor pe posturi și, mai ales a instaurării competenței (negocierile începuseră în ianuarie și noi eram deja în februarie) a apărut F.S.L.I.-ul, pentru că, de fapt, guvernul nu era de acord să recunoască semnătura ministrului Șora. Păi, stați domnilor, au zis, pe noi nu ne întreabă nimeni? Și noi sîntem federație în învățămînt, și poate nu sîntem de acord.

— Fuseseră invitați la negocieri?

— Acestea se desfășurau din ianuarie. Nu trebuia să-l invităm noi sau ministrul, nici pe noi nu ne-a invitat nimeni. Ei au apărut la final, cu pretenții. De fapt, voiau diminuarea unei bune părți a revendicărilor noastre și, din păcate, prin intervenția lor, o parte din aceste

liberalizarea prețurilor, profesorii înțelegînd în ianuarie că țara trece printr-o situație grea. În decembrie 1990, cînd noi am intrat în grevă, cei de la F.S.L.I. au apărut pe posturi TV spunînd că destabilizăm învățămîntul și că un asemenea gest nu e de demnitatea cadrelor didactice.

— Argumentul a fost, într-adevăr, de natură să sensibilizeze opinia publică, pentru care greva înseamnă prejudicierea copilului de niște ore de școală.

— Din nou, aceeași teorie comunistă arhicunoscută. Pentru că problema nu este cea a unei întreruperi temporare, ci a evoluției pe termen lung a învățămîntului.

Să revenim, însă. Se ajunge la negocieri. Îi invităm alături de noi și le demonstrăm că 6 300 de lei, net, salariul propus de noi pentru un profesor debutant, este un minim de decență. Îi convingem și își pun semnătura alături de noi. Eram mulțumiți că am realizat, în sfîrșit, o unitate de acțiune. Imediat, au susținut că propunerea le aparține și au scotit-o o reușită personală. Ce altceva este o asemenea comportare, decît propagandă găunoasă? Discuțiile trenau, însă, așa că noi am pus piciorul în prag, cerînd ministrului, luni, 11 februarie 1991, ca pînă vineri, 15 februarie,

gătură cu noi.

— Și-a declanșat, însă, propria grevă. De avertisment.

— O grevă de operetă, care a durat 2 ore, în pauza dintre schimburi, și la care nu s-a asociat mai nimeni. Care credeți că a fost „urmarea” acestei neaipomenite greve? Hotărîrea guvernamentală, în care regăsim, bineînțeles, cei 5 900 lei brut. Urmează o nouă ieșire pe post, în care F.S.L.I. consideră că hotărîrea a oferit profesorilor ceea ce au cerut, numind salariile obținute excepționale. Mai mult, prim vicepreședintele F.S.L.I., dl. Izvoranu, declară în „Curierul Național” din 4 mai că salariile profesorilor sînt de 2,2-2,5 ori mai mari. O afirmație deosebit de gravă, pentru că dezinformează opinia publică. Propagandă tipic ceaușistă, pentru că numai Ceaușescu își permitea să afirme că nivelul nostru de trai creștea continuu, cînd noi abia ne duceam zilele. O minciună sfruntată, contrazisă chiar de textul hotărîrii care recunoaște drept procent maxim de creștere, 60 la sută. Nu poate fi numit lider sindical acela care minte în favoarea puterii.

„Frăția ne-a trădat”

— Asumarea acestui adevăr și, implicit sau explicit, condamnarea celor care îl trădează, a fost una din temele frecvente ale lucrărilor de cuvînt din cadrul mitingului, din 27 aprilie, al noii confederații F.I.D.E.S., fondate de către S.I.P.R. și Sindicatul independent al medicilor, care erau două din federațiile puternice ale „Frăției”. Care au fost motivele care au condus la părăsirea „Frăției”?

— Considerînd că toate sindicatele create după revoluție trebuie să strîngă rîndurile pentru succesul unei politici sindicale realmente independente, noi am aderat la „Frăția”. Dacă în faza de început a existat un entuziasm general din partea celor din conducere, odată cu trecerea timpului și dobîndirea experienței, pe lîngă liderii care au rămas fideli ideilor inițiale, au apărut alții care, sesizînd posibilitățile create, în primul rînd o platformă individuală, precum și relații directe cu puterea, au început să dea o diresele proprii, decît de interesele celor pe care trebuiau să-i reprezinte. Au condus încet, dar sigur, confederația către un soi de centralism în care orice principiu democratic legat de luarea deciziilor a fost îndepărtat. Discret, toată puterea decizională s-a concentrat în mina cîtorva persoane.

În ceea ce ne privește, în decembrie, după nici o zi de grevă, șoferii, alături de care noi și medicii declaraserăm grevă, ne-au lăsat singuri, susținînd că ei și-au rezolvat revendicările. Chiar dacă ar fi fost așa, nu era normal ca „Frăția” să accepte ca greva să înceteze pînă nu se rezolvau, în ansamblu, revendicările tuturor federațiilor implicate. Abia în momentul aceia principii confederației, de solidaritate și asistență mutuală ar fi funcționat. Confederația, însă, ne-a întors spatele, ne-a lăsat singuri, puși la zid de o propagandă bine coordonată a guvernărilor ce au folosit toate mijloacele spre a ne discredită, susținînd că grevele ar avea un caracter politic, ceea ce era neadevărat. Noi nu facem politică de partid, ci politică sindicală, adică socială.

— Socotiți că „Frăția” s-a abătut de la principiul politicii sociale?

— Nu voi formula eu răspunsul. L-a formulat însăși confederația, care ar fi trebuit să ne reprezinte interesele în negocierile centrale sindicale — guvern. Această confederație și-a pus semnătura pe niște legi care pe noi, bugetarii, „ne leagă de glic”, lăsîndu-ne, practic, la cheremul guvernului — legea salariilor, pe care noi nu le putem negocia, legea contractelor colective de muncă pe care noi nu le putem încheia și legea conflictelor de muncă, prin care, practic, ni se interzice dreptul la grevă. Consecința, salarii umilitoare, deschiderea ușii către șomaj, trafic de influență, promovarea abuzurilor și incompetenței.

ROXANA
PAICU MANOLESCU
Fotografie de ELENA GHERA

P.S. Preocuparea pentru destînul învățămîntului românesc s-a materializat, în aceste zile, într-o variantă a S.I.P.R. la proiectul Legii învățămîntului preuniversitar, varianta înaintată Parlamentului.

SINDICATE GALBENE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNT?

— Vedeți, pe plan internațional, C.N.S.L.R. începuse să piardă din credibilitate; pentru toți era clar faptul că nu e altceva decît vechiul U.G.S.R., botezat altfel. Dar, să continui. Fiecareia dintre delegații i s-a cerut să prezinte o expunere despre crearea sindicatului, despre principiile sale teoretice de acțiune și aplicarea lor în practică, despre structura organizatorică și, de asemenea, un punct de vedere asupra studiului instaurării democrației în România. În ceea ce ne privește, am punctat realitatea obiectivă, insistînd asupra faptului că pentru noi important nu e cine este în guvern, ci garantarea de către acesta a funcționării unui sistem democratic, pentru că după opinia noastră un sindicat real nu poate acționa decît într-o democrație reală. În luarea sa de cuvînt, liderul F.S.L.I. a declarat că în România este o democrație perfectă, că totul merge ca pe roate, lăudînd F.S.N.-ul și guvernul Roman pentru această extraordinară situație.

Luînd în discuție cererile noastre de afiliere, biroul executiv al I.F.T.U. s-a trezit în fața unei grave dispute între majoritatea federațiilor, care ne susțineau pe noi, și F.E.N. care susținea F.S.L.I.-ul, amenințînd, în cazul respingerii acestuia, cu retragerea sa.

De ce iubesc francezii F.S.L.I.-ul

— Cum vă explicați acest atașament al francezilor?

— Abia acum, după ce am ajuns să cunoaștem bine structura sindicală din Franța și am avut discuții cu reprezentanții, de exemplu, de la „Force ouvrière”, care este o centrală sindicală puternică, am aflat că acest F.E.N., practic, nu este afiliat la nici o centrală, că se menține pe o poziție „oscilantă” între centrala de stînga, comunistă, și cealaltă, de orientare social-democratică, că este în relații foarte strînse cu guvernul socialist, și că este acuzat de a fi o federație sindicală galbenă, care reprezintă și susține punctul de vedere al guvernului. Personal, socotesc că francezii, care au interese economice foarte clare în România, caută să penetreze inclusiv pe cale sindicală.

— Cum s-a finalizat această confruntare? Cine a fost primit în I.F.T.U.?

— Avînd în vedere că unguirii, polonezii și cehii aveau deja afiliate cite două federații, am propus acceptarea cu titlu provizoriu a ambelor federații românești, urmînd ca peste un an să se ia hotărîrea definitivă, în funcție de modul cum a acționat fiecare. Din păcate, sau poate nu tocmai, s-a văzut cu mult

revendicări au fost modificate și diminuate.

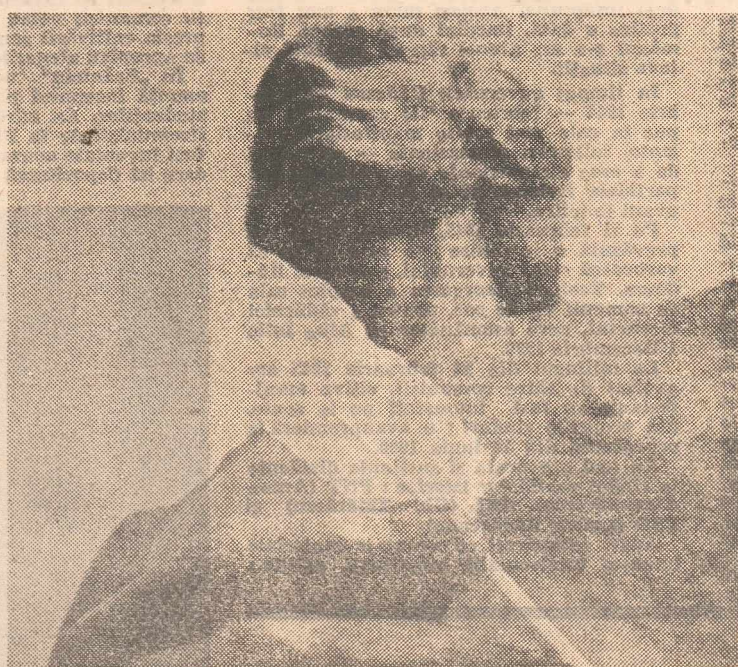
— Vă rog să numiți măcar una dintre ele.

— Mă voi opri numai asupra criteriilor de ocupare a posturilor libere. Posibilitatea prevăzută de noi ca cel nemulțumit să-l poată chema la concurs pe cel al cărui loc pe listă aprecia că i se cuvine. Era singura modalitate de a oferi o șansă valorilor tinere. Prin el, însă, ministrul a impus ca unic criteriu dosarul. F.S.L.I. a fost și rămîne cel mai vajnic luptător împotriva concursului de competență. Am spus că rămîne, pentru că, iată, sesiunea de transferări constîntește principiul dosarului, care dezavantează clar tinerii profesori. Mai mult, principiile statuate prin Hot. 487, prevăd participarea în cadrul comisiilor de transferare și a reprezentanților sindicatelor. Numai că, printr-o notă telefonică, dl. ministru Gheorghe Ștefan, comunică faptul că se admite ca din comisii să facă parte cu statut de observatori și reprezentanți ai... F.S.L.I. Este incredibil cum un ministru își permite să obstrucționeze astfel activitatea sindicală, în favoarea sindicatului care convine puterii. Este o chestiune ce ține de domeniul penal.

— Așa cum spuneam, însă, ceea ce a intrigat opinia publică, a fost poziția opusă a celor două federații în privința salarizării cadrelor didactice.

— Revendicările salariale au apărut la noi foarte tîrziu, după

să și pună semnătura pe ce variantă dorește, numai să știm ce poziție oficială adoptă. Toată ziua de joi, reprezentanții F.S.L.I. au fost prezenți în minister și, împreună cu dl. director Dobrică, au „creat” o variantă de salarizare care accepta pentru profesorul debutant 5 900 brut, în fapt, varianta pregătită de guvern. Ne-au spus: ce e 5 900, ce e 6 300? Ne incurcăm în 400 de lei? Ore în șir am discutat în fața reprezentanților ministrului. Vă dați seama ce distracție! două sindicate care se ciorovăiesc în fața administrației. Am demonstrat că, practic, diferența este mai degrabă de patru ori patru sute, de la 6 300 net la 5 900 brut. Le-am spus, domnilor, ați comis o adevărată trădare. Renunțînd la ceea ce ați semnat, luptați, practic, împotriva intereselor profesorilor pe care ar trebui să-i reprezentați, ați intrat în colaborare cu puterea. Considerăm orice discuție încheiată, iar mine opinia publică va cunoaște realitatea. Ei bine, așa a fost argumentul care i-a sensibilizat. S-a încheiat, deci, un acord cu ministrul învățămîntului, dl. Gheorghe Ștefan, în care acesta spune clar că socotește revendicările salariale ale sindicatelor rezonabile și le va susține în fața guvernului și Parlamentului. Cum le-a susținut, s-a văzut. Am hotărît și am transmis la cel mai înalt nivel, că dacă negocierile nu se reiau intrăm în grevă generală. F.S.L.I. n-a mai avut nici o le-

11

Cursa cu obstacole

CU CĂCIULA ÎN ZECE

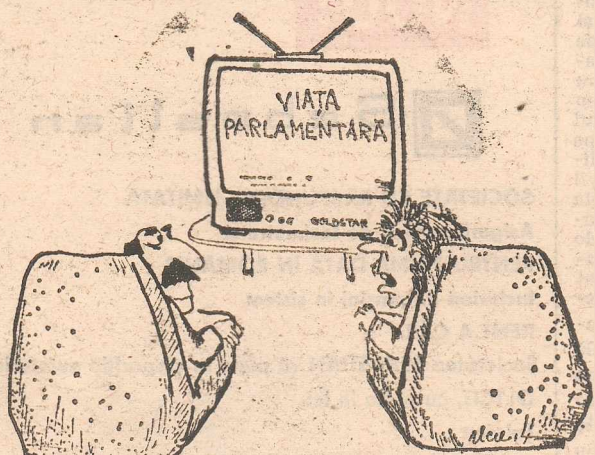
Ne arătăm rănilor, suferințele și ne milogim. Am fost oprimați, sărăciți, jefuiți, indoctrinați, tembelizați, persecutați etc. Ajutați-ne! Avem nevoie... de toate. Minus oprimare, jefuire, indoctrinare, tembelizare, persecutare etc. Făurim o democrație originală, dar ne lipsesc multe lucruri importante, vitale, de primă urgență. Tradiții avem, inteligență la fel, dar sintem săraci, dezinformați, handicapați; am rămas în urmă și cu biblioteconomia, cu bibliologia, cu informatica, cu documentarea, cu construirea bibliotecilor, cu pregătirea bibliotecarilor, cu presa de biblioteconomie, cu cercetările în aceste discipline, cu elaborarea lucrărilor originale de specialitate, la fel și cu editarea traducerilor din domeniile amintite.

Am fost izolați cu bună știință de realizările țării avansate, cenzura comunistă a interzis zeci de mii de titluri și le-a scos de pe rafturile bibliotecilor, sărăcind patrimoniul național în toate domeniile. De mecanizarea, automatizarea și computerizarea bibliotecilor, de crearea unui sistem rapid de deservire, ce să mai vorbim! Unele biblioteci nu aveau nici mașini de scris; de xerox-uri și de altă aparatură de copiat și de multiplicat, nici pomeneală. Iar depozitarea și conservarea fondurilor a ajuns într-o stare deplorabilă. Desființarea posturilor remunerate lunar din bibliotecile comunale și angajarea bibliotecarilor cu indemnizație au făcut parte din genocidul cultural care era servit și de numirea în posturile de directori de biblioteci județene, municipale și orașenești a unor indivizi lipsiți de vocație și profesionalism, dar cu dosare și relații bune. Multe biblioteci au devenit ade-vărate cimitire de elefanți.

Si a mai fost și tragedia Bibliotecii Centrale Universitare. Pagube imposibil de evaluat. E lesne de înțeles că singuri nu ne descurcăm. Avem nevoie de ajutoare. Ne lipsesc instrumentele, fondurile financiare... Lumea este înțelegătoare. Ne-a sărit în ajutor imediat după revoluție. Solidaritatea s-a pus în mișcare. Au sosit și sosesec necontenit ajutoare și nu numai cărți. Sint însă lucruri care nu pot fi rezolvate prin bunăvoința și dărnicia altora. Umblatul cu căciula în zece are desigur efecte pozitive, dar are și părți negative: dezarmează într-o oarecare măsură și neglijăm niște sarcini, imediate și de perspectivă, pe care numai noi le putem rezolva. Aici, în țară. Aceasta cere efort, pricepere, cunoașterea reală — și statistică, și economică, și psihoprofesională, și social-politică — a fenomenelor legate de biblioteconomie, de politica bibliotecărească, a tuturor detaliilor ce asigură renatarea, bunul mers și perspectiva de dezvoltare a instituției culturale de bază care este biblioteca. În aceste sarcini care isi cer rezolvarea într-o schimbare mentalității atit a bibliotecarilor, care au lucrat decenii întregi într-un practicism apăsător, cit și a acelor care depinde buna funcționare a acestor instituții ce sint cuprinse în diferite rețele specifice (publice, tehnice, școlare, universitare, științifice, ostășesti, cooperatiste, sindicale) și care formează un sistem național. Reînființarea studiilor universitare de bibliologie și biblioteconomie este un lucru excelent. Am aflat cu mare satisfacție despre angajarea prin concurs, în județe, a bibliotecarilor comunali. Renaste și presa de specialitate. Avem iarasi o publicatie lunară a Ministerului Culturii intitulată „Biblioteca”, menită să continue în condițiile mai bune foarte utilă desfășurată pînă în 1974 de Revista bibliotecilor. Mișcarea bibliotecărească, nașterea și activitatea diferitelor organizatii profesionale cuprinzînd toate rețelele, după o perioadă de efervescență, a încetinit însă. În viața culturală acută sint implicate și bibliotecile. Se face simțită lipsa unei priviri de ansamblu asupra acestor institutii de bază. Nu avem o legislație clară și statuite de funcționare a bibliotecilor care riscă să devină iarasi convulșate printre institutiile culturale. Ideea de descentralizare, în sine, este salutară, dar pragmatismul și utilitarismul unor prefecturi ce se confruntă cu greutăți financiare contribuie la degradarea acestui domeniu și înlesnesc întoarcerea la starea de lucruri din trecut. Din unele județe (Sibiu, Harghita) am primit vesti îngrijorătoare. Bibliotecarii comunali cu remunerație lunară sint înlocuiți din nou cu un personal cu indemnizație. Nici „în centru” lucrurile nu stau strălucit. Se preconizează restrîngerea periodicității aparițiilor celor două publicatii: Biblioteca și, respectiv, Könyvesház. Cunoaștem acest fenomen. Ne-a mai adus tristeți și în timpul dictaturii. De aceea este și mai îngrijorător.

Domnilor, să nu ne furăm căciula! Bibliotecile nu produc în mod direct valori materiale, dar ele produc informații, le pun în mișcare, le răscălesc. Iar informația, după cum se știe, este o mare putere.

BALOGH JÓZSEF

— Degeaba ne-am lăsat ColdStar, tot monocolor vedem.

Desen de DAN TIBERIU MARINESCU

Correspondență literară

PRECIZARE: Orice dialog de mai lungă durată presupune anumite rigori și, în primul rînd, respectul reciproc al partenerilor. Am cerut, de-a lungul lunilor care au trecut de cînd susținem această rubrică, o serie de lucruri minime pentru a putea întreține comunicarea: respectarea regulilor gramaticale ale limbii române (poți fi poet francez fără să cunoști franceza?) și conectarea absolut obligatorie la circuitul curent al valorilor culturii scrise (poți fi campion fără să cunoști performanțele celor dinaintea sau din preajmă ta?) etc., etc. Primim, însă, scrisori care fac abstracție de ceea ce-am cerut, ca și cum ar fi descoperit rubrica noastră doar în ultima săptămînă (ceea ce nu-i exclus!). Începînd cu acest număr, cei ce ne trimit manuscrise sint rugați să facă o singură precizare: ce cărți de versuri au citit în ultima lună și ce reviste literare urmăresc? Așadar, nu ne interesează ce vîrstă aveți, unde lucrați, ce studii etc., ci doar

ce cărți de poezie ați citit în ultimele zile?

Spune-mi ce cărți citești, ca să-ți spun cine ești!

Iancu Tîrțopan (Brîncoveni): „o mirare / prinsă-n palme”, „cad greier / pe tipsia lunii”, „porțile / dorm / rezemate de liniște”, „pe miini / monedă de clorofilă / Soarele” — imagini frumoase care ar putea deveni poem dacă ați strîns mai multă viață personală între două versuri. Altfel, aceste imagini pot fi ale oricui și ale nimănui asemenea perlelor.

Theodorescu Maria (Buc.): Prea puțin pentru a ne face o idee. Mai trimiteți citeva... „Iacrimi”.

Matei Vasile (Buc.): Rețin două „capitole”: „A nimerit orbu’ Brîila. Poate și noi... Cotroceni!” Și: „La noi, nimeni nu este vinovat de nevinovăția vinovaților!”

ION ZUBAȘCU

COADĂ LA NIMIC

M-așez la rînd în spatele meu mai vin vreo cinci persoane și așa ne umplem ca un borcan murat Abia ultimul mă-nțeabă ce se vinde iar eu disperată să nu mi-o ia nimeni înainte, îi spun aștept restul la nimic.

22

Din cenușa caselor negre peste cenușa vieților tinere un duh s-a născut ca o torță vie se-nalță o Timișoară în așteptare Domnul să coboare în brațele noastre și învia-va tot ce-am pierdut din noi.

ANA BLEDEA

Cioran

Silogisme amărăciunii

— Istoria ideilor este istoria ranchiunei solitarelor.
— Plutarh, astăzi, ar scrie Viețile paralele ale Rătăcilor.
Infernul — la fel de riguros ca un proces-verbal.

Cărți mari la Editura Dacia

— Domnule Mircea Petean, mă bucur să vă regăsesc ca redactor la prestigioasa editură Dacia din Cluj. Cum ați ajuns să optați pentru această editură într-un context în care destinul cărții românești se pare că se află la o limită?

— După 20 de ani de înșingurare, timp în care am reușit să-mi realizez citeva dintre proiectele mele literare — am scris în această perioadă mai bine de o duzină de cărți — am simțit nevoia să revin în orașul adopției mele unde m-am format în ambianța excelentei reviste ECHINOX, ale cărei tradiții sint preluate acum cu brio de revista APOSTROF. Am avut șansa să optez între o redacție de revistă literară și editura Dacia. Cum voiam să-mi văd, în sfîrșit, publicate manuscrisele, am optat, firește, pentru aceasta din urmă.

— Ce aduce distinct editura Dacia în cîmpul nostru editorial?

— Cred că editura și-a cîștigat un prestigiu pe care sint convins că și-l va consolida publicînd literatură beletristică și carte de știință de mare valoare, în ciuda pieșicilor de tot felul.

— Care e miza cea mare a editurii?

— Ne vom diversifica mult aparițiile, inițind serii și colecții noi care vizează, în special, analiza sistemelor totalitare din unghi istoric, politic, socio-economic.

— Dar lucrul acesta îl face și editura „Humanitas”.

— Da, lansînd colecția **Isirea din labirint** cred că-am intrat în competiție cu editura Humanitas, dar cărțile noastre sint realizate cu o mai mare acritate filologică și, de ce nu, cu mai mare atenție la ținuta grafică, estetică a produsului.

— Aveți niște titluri care să susțină afirmația dvs.?

— Colecția **Isirea din labirint** e structurată pe șase serii: **Mărturiile**, în care a apărut P. Istrati, **Spovedania unui învins**, și în care urmează să apară André Gide, **Călătorie în URSS și Corectură la călătoria mea în U.R.S.S.** În altă serie, **Anatomia statului totalitar**, vor apărea foarte curînd N. Berdiaev, **Originile și sensurile comunismului**, alături de Un nou ev mediu, Al. Zinoviev (în tipar): **Homo sovieticus**, Alain Vuillemin: **Dictatorul sau zeul trucat** și Ignatio Silone: **Școala dictaturilor**.

— Cărți de cel mai larg interes public!

— Da, dar să nu trecem peste celelalte serii: **Utopia negativă** în care vor apărea celebrul 1984 al lui Orwell și cărțile lui Huxley: **Brava lume nouă** și **Noua bravă lume nouă**. Să mai mențio-

năm și seria **Homo religiosus** în care vom publica texte de Gustave Le Bon, Raymon Aron, Morris Maeterlink (**Marele secret**), Edouard Schurré (**Marii inițiați**).

— Am înțeles că aceasta e doar o colecție.

— Pe lingă ea, editura Dacia a lansat noi colecții, cum ar fi **Athenaeum**, **Biblioteca romanică** (coordonată de Marian Papahagi), **Remember** și o colecție SF care debutează cu volumul **Timpul este umbra noastră**, o antologie de texte SF românești, urmată de antologii SF americane, englezești, germane etc.

— Ce face editura Dacia pentru poezie și care mai e șansa editorială a acestui gen?

— În ciuda tuturor dificultăților, vom continua să publicăm poezie. În acest sens, vor apărea două antologii în colecția **Poezie modernă și contemporană**, una dedicată poeziei engleze (sub îngrijirea lui Mircea Ivănescu) și altă poeziei canadiene. Intenționăm să publicăm o serie de volume de debut (circa 11 autori) în care vor apărea textele unor poeți deosebit de înzestrați, nepublicați pînă acum: Gavril Ciuban, Traian Ștef, Al. Leluțiu, Ion Urcan, Ioan Pinteș.

— Care e cea mai spectaculoasă realizare a editurii din ultimul timp?

— Desigur, cele patru volume ale cărții **Dreptul la memorie**, în îngrijirea lui Iordan Chimet, o carte care nu trebuie să lipsească din casa nici unui român, cea mai vastă sinteză a valorilor reprezentative pentru definirea identității noastre naționale.

— Vă doresc un cititor pe măsura ambițioaselor proiecte ale editurii Dacia.

ION ZUBAȘCU

SEMNAL

George Orwell — 1984. Roman. Colecția „Mari prozatori ai secolului XX”. Traducere de Igor Nagacevski. Editura Hyperion, Chișinău, 1991, 252 pagini.

Citit la Chișinău, unde a apărut de curînd la Editura Hyperion, celebrul roman al lui Orwell își poate pierde caracterul de ficțiune și poate părea celor din Moldova Sovietică un documentar despre viața lor pe care au lăsat-o în urmă, imediat după anul 1984.

O intuiție ieșită din comun l-a ajutat pe Orwell să înțeleagă și să descrie, din afara sistemului, experiența monstruoasă și tragică, semîndă a utopie negră, la care au fost supuși oamii ce au avut neșansa de a trăi într-un sistem totalitar.

GEORGE ORWELL

1984

Mari prozatori ai secolului

XX

Nicolae Tic — Jurnal de toamnă. Povestiri. Editura Albatros 1991. 256 pagini, 60 lei.

Recent apărut, Jurnal de toamnă nu este o carte de sertar, ci doar o carte care a avut mult de așteptat pînă să iasă la lumină. Înainte de decembrie '89 a trecut a-nevoile de numeroasele filtre ale cenzurii politice, iar după decembrie '89 a înfruntat, tot anevoie, cenzura economică.

Paginile povestirilor din acest volum prilejuiesc plăcuta surpriză a relațiilor cu un prozator citit și apreciat care se află acum într-o foarte bună formă. Nicolae Tic scrie ca întotdeauna, simplu, cu duioșie și căldură, despre marile și micile evenimente din viața oamenilor obișnuiți, care își trăiesc existența cu modestie și înțelepciune.

DOMNIȚA ȘTEFĂNESCU

La mormintul poetului

„Hoş geldiniz!”

Vineri, 17 mai, 1991. Medgidia, inima Dobrogei musulmane, cunoaște agitația marilor zile aniversare. Dar este vorba de o comemorare. Se implinesc anul acesta 60 de ani de la trecerea în neființă a poetului tătar Mehmet Niyazi (1878—1931), prilej cu care comunitatea musulmană cu sprijinul **Fundației Kriterion** a organizat primul **Simpozion internațional al turco-tătarilor**, în România.

Dimineață de mai. Văzduhul răsună de „Hoş geldiniz!” („Bine ați venit!”) și „Neredensiniz?” („De unde sunteți?”). Oaspeții, soli ai comunităților musulmane de pretutindeni, sint rugați să se prezinte. Curg nume, de persoane și de locuri. Cei mai mulți vin din Turcia. Dintre oaspeții de onoare amintim două nume: dl. Feyzullah Budak, consilierul particular al ministrului Culturii din Turcia și dl. Ismet Zaat, lider al populației tătare din Crimeea. Manifestația începe cu o slujbă de pomenire a poetului, la geamie. Slujba se întinde — cu acordul celor prezenți — mai mult decât se obișnuiește. O echipă a TVR, condusă de dl. Mircea Grigoriu și de dl. Slavu, filmează de zor. Este o premieră și pentru echipă. Afară, mare de oameni. Au venit musulmanii din toate colțurile Dobrogei și nu numai. Multimea de copii cu flori în miini ocupă

IN ZILELE DE 17, 18 SI 19 MAI, A.C., ÎN DOBROGEA S-AU DESFĂȘURAT LUCRĂRILE PRIMULUI SIMPOZION INTERNAȚIONAL AL TURCO-TĂTARILOR.

ASEZATĂ DE SUTE DE ANI PE ACESTE MELEAGURI, POPULAȚIA TURCO-TĂTARĂ MUNCESTE ȘI TRĂIEȘTE ÎN ÎNTELEGERE CU TOATE CELELALTE ETNII ARUNCATE AICI DE VALURILE ISTORIEI.

ACEASTĂ PRIMĂ REUNIUNE INTERNAȚIONALĂ A FOST UN PRILEJ DE MANIFESTARE A SPIRITUALITĂȚII TURCO-TĂTARILOR OAMENI IUBITORI DE FRUMOS, DE CULTURĂ ȘI DE LIBERTATE — CARE AU ȘTIUT SĂ ÎNVINGĂ ADVERSITĂȚILE TIMPURILOR, PURTÎNDU-ȘI CU DEMNITATE MINDRIA ȘI DURERILE DE TOT FELUL.

diferitelor comunități din Dobrogea și de peste hotare, din partea foștilor elevi ai lui Mehmet Niyazi, din partea elevilor din Medgidia, ș.a. Pe la stilul mormintului se perindă oameni care l-au cunoscut pe poet, sau cuvîntul oaspeților de departe. Dl. Ismet Zaat, primul tătar-crimeean care vizitează România în mod oficial după o jumătate de secol, depune la mormintul marelui poet și patriot jurămintul tătarilor din Crimeea: „Promitem că vom reconstrui statul tătar”. Și prezintă darul adus: o pungă plină cu pămînt adunat din toate satele Crimeei, de pe mormintele hanilor tătari și stropit cu apa fîntînii din Crimeea, „Insula verde” a tătarilor. Cu acest pămînt oaspeții au să-

inima plină și sint copleșit de tot ce se întîmplă aici”. Este pentru prima dată în România și nu și-a imaginat că în această țară creștină poate să existe o comunitate musulmană turco-tătară atît de puternică și, adaugă dl. Budak, „eu nu am trăit greu ca voi, de aceea vă admir”. Pentru că o comunitate atît de restrînsă ca număr a reușit să treacă peste urgia secolelor păstrîndu-și identitatea. Dl. Budak transmite tuturor celor prezenți salutul fraților din Turcia, amintind încă o dată că turcii și tătarii au origine comună, limbi foarte apropiate, aceeași religie, obiceiuri, că sint frați și lucrul acesta nu trebuie să se uite niciodată. Cuvintele alese, pline de sensibilitate învăluie mulțimea din cimitir, pe cea prezen-

DEȘERTUL TĂTAR LA MEDGIDIA

Vă place lambada musulmană?

carosabilul între primărie și geamie. Un polițist de circulație își face conștiința datorită. Deodată se întunecă. Ploaia cu stropi grei gonește lumea la adăpost. Cade și grindină. Lacrimile Cerului pentru Mehmet Niyazi, cel mai iubit poet al tătarilor, „Eminescu al tătarilor”. Ploaie de vară. Soarele apare mai strălucitor. S-a terminat slujba. În liniște, mulțimea din geamie se îndreaptă spre ieșire. Domnul senator Gh. Dumitrașcu își regăsește pantofii și remarcă politicos: „La asta nu se fură”.

Dar din „Insula verde” a tătarilor

Procesiunea, în frunte cu un sobor de imami (preoți) și cu mulții Osman Negeat se îndreaptă spre cimitirul musulman. Pe un dîmb, în mijlocul mării de verdeță și de mirese, se află mormîntul cu monument funerar al poetului. Se ține o slujbă scurtă. Se depun coroane de flori. Din partea

dit un trandafir la capul lui Mehmet Niyazi.

„Sint copleșit de tot ce se întîmplă aici”

Dl. Hakan Kirmil, fost profesor la Universitatea din Wisconsin — S.U.A., iar din aprilie '91 profesor la Facultatea de istorie a Universității din Ankara, secția de istorie a tătarilor-crimeeni, aflat pentru prima dată în România, propune un moment de reculegere pentru sufletul poetului, dar și pentru victimele (peste o jumătate de milion) genocidului din 1944, organizat de sovietici împotriva întregii populații tătare din Crimeea. „Și să nu-i uităm niciodată pe frații noștri”, acei „exilați în propria lor patrie”. Dl. Hakan Kirmil transmite celor prezenți salutul celor peste 5 milioane de tătari crimeeni din Turcia și al tuturor fraților turci. Dl. Feyzullah Budak, cu vocea voalată de emoție, își cere scuze că nu poate să-și țină „speech”-ul cerut de protocol, pentru că „am

tă și pe cea a umbrelor, trezesc amintiri și doruri știute și neștiute, stîrnesc mindrii uitate sau numai ascunse prin ungherele memoriei, umezesc colțurile ochilor tineri și fac să tremure bărbiiile venerabililor adunării.

Amintiri pentru viitor

La stradă, o firmă: Curățătorie chimică; este vechea geamie din Medgidia. Alături, șir de case bătrînești, gata-gata să se năruie. Curte interioară pavată cu pietre. Fire de iarbă ce văd mai greu soarele răsăr printre bucățile de piatră tocită. O poartă cu zăbrele de fier. Mi-aduce aminte de medresele Asiei Centrale. La scară redusă. Este bătrîna clădire a Seminarului teologic musulman din Medgidia. Aici a fost profesor de limba și literatura turcă poetul Mehmet Niyazi între 1914 și 1931. Pe frontispiciul porții, o placă comemorativă închinată lui Mehmet Niyazi, pentru generațiile ce vor veni. D-na Saadet

din Medgidia îmi șoptește fericită că fața de masă care acoperă placa este a ei. Va broda pe ea o inscripție și o va dăruî copiilor ei. Ca să nu uite ziua de astăzi. O nouă slujbă. Cuvîntări. Amintiri. Se recită versuri. Se dezvelește placa. Moment solemn.

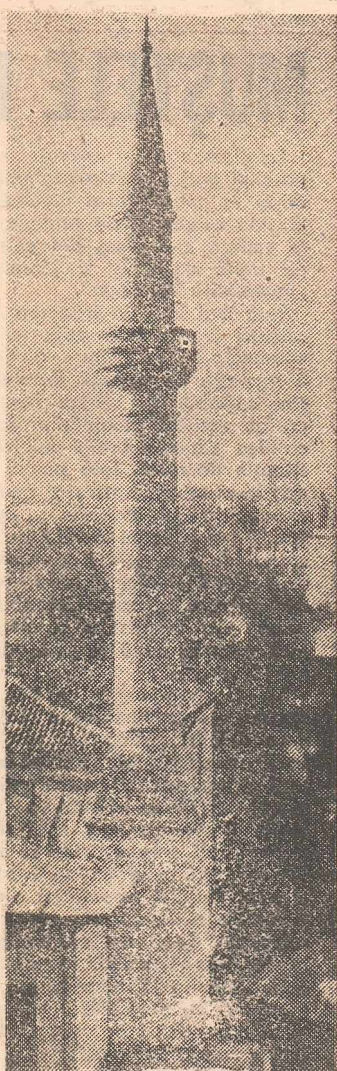
După dezvelirea plăcii comemorative, urmează un spectacol susținut de ansamblul de muzică și dansuri turco-tătare din Medgidia și de orchestra „Yalancilar” („Mîncinoșii”) din Valea Seacă, renumită în Dobrogea. Dl. Stephan Carlos Toma din S.U.A., reprezentant al Fundației „World Vision”, invitat la simpozion, este încîntat de naturalitatea și sensibilitatea în interpretare și de acea puritate, gen „început de secol” al întregului spectacol.

Dublă comemorare

O zi mohorîtă, cu ploaie continuă. Este 18 mai, 1991. 47 de ani de la genocidul sovietic împotriva populației tătare din Crimeea. A doua zi a simpozionului internațional „Mehmet Niyazi” este dedicată vieții și operei poetului. Lista vorbitorilor e te deosebit de lungă. Amintesc numai cîteva nume din listă. Dl. Emin Be 4 re este cel mai vîrstnic participant. Are 81 de ani. A plecat din România în 1944, din Siliștea, în spînc. Locuiește la Eskisehir, Turcia. Este cel mai cunoscut folclorist-cercetător și culegător — din Turcia. Dl. Ismail Ali Sarar, poet, eseist, jurnalist, editor, critic și cercetător al poeziei turce vechi — specialist în Yunus Emre — poetul iubirii — în cinstea căruia anul 1991 a fost declarat de UNESCO pentru Turcia, an al iubirii universale: de oameni, de cultură, de frumos, de bine. Locuiește din 1925 la Eskisehir, Turcia. D-na Helen Diatru prezintă salut Fundației Kriterion și al președintelui ei, dl. Tomokos Geza. Dl. Hakan Kirmil evidențiază spiritul patriotic și social al poetului. Dl. Ismet Zaat aminteste perioada crimeeană a lui Mehmet Niyazi. Dl. Cetin Agiruna, poet din Dobrogea, își citește versurile închinnte marelui poet. D-na Güner Alkmla din Constanța prezintă cele mai frumoase poezii (traduse în românește): „Salutul iernii”, „Dunărea”, „Celor care întrecă deca mai sint tătari”. Din partea primăriei din Medgidia vorbește tînarul vice-primar dl. Gh. Budrugaec. Am aflat că dl. primar, D. Mardale, avea în acea zi o înîlțire cu reprezentanți ai C.A.P.-urilor din zonă (1). Ca dar din partea primăriei, pentru turcii din localitate, strada cu cei mai mulți turci și tătari a primit numele de Mehmet Niyazi ca „să se bucure și ei”, mi-a spus dl. Budrugaec. În ciuda restrîngerii timpului de prezentare, lucrările simpozionului s-au nîmîngit, purtînd la încercare atenția și răbdarea participanților. Echipa tehnică a TVR s-a remarcat încă o dată prin profesionalism.

La tepreș. Vor cîștiga cei mai buni?

Duminică, 19 mai. Participanții la simpozion s-au deplasat la Valu lui Traian unde a avut loc, pe un timp superb, tradiționalul tepreș (serbare cîmonească). Lume multă. Mese întinse pe iarbă, printre copaci. Muzică turcească. Iei-colo, grupuri care dansează în ritm specific turcesc. Într-o poiană s-a desfășurat kuraul (lupte tătarești), purtîndu-și la crîcărul tepreș. La lupte poate participa oricine dorește, indiferent de neam. Luptătorii au între 10 și 52 de ani. Deceput de vîrstă este veteranul Asan Mesut din Valu lui Traian. Se desfășoară luptele juniorilor. Urmează seniorii. Se apropie finalele. Bătălia de daut (toba) anunță că se apropie clipa luptei decisive pentru cîștigarea berbecului. Oamenii se imbulzesc în poiană. Salcimii din jurul „ringului” gem, gata-gata

Geamie în inima Dobrogei

să se prăvale sus povara celor mai sprinteni spectatori. Agitație mare. Măe tensiune. Strigăte entuziaste la auzul unor nume cunoscute. Iu... e nici hui-duicile, nici fluierăturile. Juriul este numîlumiț, că nu vede bine din cauza spectatoriilor. Spectatorii sint... mulțumiți de hotărîrile juriului. Laula uriasă mai cu spage timpanele. Clarinetul scoate sunete disperate. „Vedetele” ale juriului — Ablez Aidin și foștii amîndoi foști sportivi de performanță, după o confruntare de aproape o ora și jumătate — minai. Toată lumea s-a împacă atunci cînd se anunță cîștigătorii: locul 1 — Selami Gelil 28 de ani, șofer, din Valu lui Traian — primește berbecul; locul 2 — Chișer Gh. 21 de ani, electrician din Cobadin, primește berbecuțul. Juriul încă... s-a decis cui să o cre hai acul, trofeul pentru locul 3. Pe deosebi mulțimi, un berbec și... dă danseză în ritm.

Seara, la Restaurantul măcelăre c „Păltinis” din Constanța are loc banchetul de radio. Se cîntă, se dansează. C... a versuri. Prin fața microfonului se perindă participanții-oaspeți ce vor să-și ia răm... Seara, la rimî. Cîrci... cîntă. Toată sala este în picioare. Destul multi nu l-au auzit niciodată, toată lumea a recunoscut străvechiul mn al tătarilor. Karadeniz (Mare Neagră) poartă sunetele solenne ca un jurămint sore celelalte tîmuri ale ei — amintiri ale unor vechi imperii.

OMER
grafii de
OMERA

P.S. Păst... Poet Adrian Rădulescu, că nu ați participat și dvs., la acest prim simpozion al tătarilor și al turcilor. Măcar pentru a adresa cîteva cuvînte. Prezența dvs. ar fi însemnat un punct cîștigat, de autorități, cel puțin în fața oaspeților. Iar turco-tătarii poate v ar fi iubit mai mult. Oricum, ei v-au scuzat.

Dansul berbecului

Dl. senator Dumitrașcu și musulmanii

Dl. senator Dumitrașcu a fost prezent și la Simpozionul internațional „Mehmet Niyazi” de la Medgidia. Este doar — să nu uităm — șeful Comisiei parlamentare pentru relațiile cu Turcia. Prezența domniei-sale în geamie, la slujbă, a trezit multe speranțe (!). Să fie acesta un prim pas pe calea convertirii sale la religia musulmană? s-au întrebat credincioșii lui Allah. Cine știe? ! Oricum, promitem că vom fi primii care vă vom anunța fericitul eveniment !

MUȘTELE DE BĂLEGAR

La elementele — relevate în comentariul precedent — ale scenariului gorbaciovisto-kaghebit menit să asigure aderarea Moldovei la „noul tratat unional”, trebuie să adăugăm, firește, și mașina bolșevică de propagandă. În articolul de față voi avea în vedere cîte ceva din cele publicate de o oficină rusească, de tristă memorie și jenantă și anacronică prezență, ziarul „Sovetskaja Moldova”.

Iată mai întîi un fragment dintr-un text iscălit de F. Angheli. „Astăzi lumea este deja ferm convinsă că «democrații» (prin «democrații», puși între ghilimele, după cum se vede, autorul îi înțelege pe adepții Frontului Popular din Moldova n.n.) nu sînt capabili să creeze pentru societate bunuri materiale, că nu au rezistat încercărilor la care i-a supus puterea. Nu pot califica situația social-politică din Moldova altfel decît ca o situație de criză. Iată numai cîteva cifre. Venitul național produs în primul trimestru al anului 1991, față de aceeași perioadă a anului trecut, a scăzut cu peste 9 la sută; în aceeași perioadă volumul producției industriale a scăzut cu 5,3 la sută. Care este starea de lucruri în sfera socială, pe piața de consum, în sfera serviciilor? Și aici situația economică a republicii este aproape de catastrofă. Spre deosebire de primul trimestru al anului trecut, s-a înregistrat o diminuare a volumului producției de larg consum cu 3 la sută, dintre care la produsele alimentare cu 15 la sută”.

Să ascultăm acum ce zice, în aceeași publicație, A. Zavtur, „membru corespondent al Academiei de Științe din R.S.S. Moldova (sic!)”. „Conform rezultatelor unui sondaj de opinie la bare au participat 1050 persoane, 86 la sută din cei chestionați apreciază că trăsăturile principale și determinanții națiunii sînt limba și cultura (modul de viață, obiceiurile, ritualurile, tradițiile). Nici unul dintre participanți nu s-a declarat român. Toți s-au considerat moldoveni și sînt convinși că limba lor maternă este moldovenească. Sondajul confirmă rezultatul recensămîntului populației din 1989. Ele sînt deosebit de semnificative și importante dacă se are în vedere că au fost înregistrate după doi ani de propagandă fără precedent făcută ideilor românismului, într-o atmosferă de apeluri insistente de a se renunța la numele de moldovean și la denumirea limbii materne, în condițiile unei intoleranțe belicoase și amenințări la adresa celor care se consideră moldoveni și susțin că vorbesc limba moldovenească”.

În sfîrșit, o intervenție a lui A. Lazarev, „membru al Academiei de Științe din Republica Moldova”. „Există axiome istorice care nu reclamă confirmări: 1. În lume există un singur stat român — Republica (sic!) România; 2. În lume există un stat moldovenesc suveran — Republica Moldova, care niciodată nu a fost (sic!), nu este și nu va fi (sic!) provincie românească; 3. În lume există două popoare vecine strîns înrudite — moldovenesc și românesc; 4. În lume există două toponime diferite care definesc și reprezintă pe arena mondială două state independente (sic!): unul din ele este Moldova, celălalt — România; 5. În lume există două limbi strîns înrudite sau chiar identice (?) — dacă sînt identice, nu mai sînt două limbi n.n. — în Moldova — limba moldovenească, în România — limba română”.

Cine sînt cei trei? Pe F. Angheli îl știm din perioada cînd, la București aflîndu-se, îndeplinea o misiune dublă sau triplă: ceilalți sînt cunoscuți ca megafoane ale Moscovei în ceea ce privește „știința istorică moldovenească”. Așadar, un kaghebit gîgăuș care vorbește despre dificultățile economice din Moldova cu aerul că, de pildă, la Moscova și în restul U.R.S.S., unde la putere nu este un guvern al „democrațiilor” din Basarabia, domnește belșugul și toți o duc într-un huzur, cu alte cuvinte, făcîndu-se că nu observă dezastrul, mai mare decît în Moldova, la care perestroika gorbaciovistă a dus întregul U.R.S.S.; un scrib care nu se sfîșie să repete papagalicește teza — aflată de mult la lada de gunoi a științei și a istoriei — că există o națiune și o limbă moldovenească distincte de națiunea și limba română; un stalinist vulgar care debitează aberații. Pentru ei, timpul s-a oprit în loc, vorbesc cu vorbele care s-au spus pe vremea tătucului, pe vremea lui Hrușciov, pe vremea lui Brejnev, totdeauna avînd ca temei nu rigoarea științei, ci baionetele și tancurile. „Vorbesc” este însă un fel de a spune, pentru că în realitate ei bîzîie. Trăiesc prin grajduri și pe la closete muște mari, verzi, care, atunci cînd pleacă de acolo, spurcă locul pe care se așază și aerul pe care îl străbat. Cei trei sînt astfel de muște. Cu scîrnă s-au hrănit de cînd există, scîrnă mîncîncă și astăzi. Și spurcă. Altfel nu li se dădea cu flit. Acum există spray-uri „of muh” — „împotriva muștelor”. Înarmați vă deci cu spray-uri.

ION D. GOIA

● Un diplomat militar român printre stăpînii celui de-al treilea Reich. ● Sorge al României? ● Înțelegerea tacită cu Canaris ● Himmler avertizat de Hitler să se ferească de Gârbea ● Vulpes își șterge urmele.

Venerabilul general în retragere TITUS GÂRBEA, veteran a două războaie mondiale, cavalier al Ordinului „Mihai Viteazul”, va împlini curînd 99 de ani. Timp de 30 de zile l-am fost oaspete. Domnia sa a avut amabilitatea să-mi povestească o serie de întâmplări din viața lui. O existență impresionantă. L-am cunoscut, la începutul acestui secol pe mareșalul Antonescu. La rîndu-l, a fost cunoscut de cei patru regi ai României. Luptător în primul război mondial pe fronturile de la Jiu, Neajlov-Arges, Mărășești s-a aflat apoi la marile adunări de la Chișinău și Alba-Iulia pentru realizarea unirii, în luptele duse împotriva trupelor rebele bolșevice, alături de un detașament francez. Currier diplomatic la Conferința de pace de la Paris în 1919, el a intrat ulterior în diplomatie.

În vara lui 1943 mareșalul Antonescu îl rechemă de pe Frontul din Est, pentru a fi trimis

din nou în Germania. Încearcă să-l convingă că are temeri în privința „anonimatului” său din timpul cînt a fost atașat, precum și a relațiilor încordate de pe front cu feldmaresalul von Kleist dar conducătorul statului nu cedează. Așa ajunge în iarna lui 43 din nou la Berlin. Avea încă proaspete în memorie privirile sfredelitoare ale amira-

lului Canaris. Se cunoscuseră cu un timp în urmă. Generalul îl știa bine pe șeful Abwehrului. Avea informații sigure despre trecutele lui legături cu celebra spioană Mata Hary, pe care Canaris nu le recunoștea, ca și în neutralitatea Spaniei. Trebuia numai să le verifice. Și prilejul s-a ivit. Dar mai bine să-l lăsăm pe dl. general să povestească: „L-am felicitat pentru artileria de mare putere pe care comandamentul german a transportat-o în Spania

în speranța că și spaniolii se vor ralia Reichului, declarînd război aliaților. Această artilerie a fost însă transferată pe Frontul de Răsărit și a bombardat Sevastopolul, fiind de ajutor și trupelor române. Dar aceste felicitări erau mascate, altceva vroiam eu să-i arăt, că apreciez gestul lui, de care puțini știau, de a-l fi sfătuit pe

Franco să nu intre în război fiindcă Spania era fragilă în fața supremației pe mare a americanilor și englezilor, iar el ca vechi amiral intuia bine acest pericol. Nu știam cu ce preț a făcut-o, dar trebuia să-i dau de înțeles că și eu cunosc despre el unele lucruri. Nu era în interesul meu să mi-l fac dușman. Dar nici al lui. Jucam de la egal la egal. Bănuind că am flerat rolul lui de mentor pe lîngă Franco împotriva do-

luitat cu ochii lui de vulpoi bătrîn la mine și tirgul s-a făcut din priviri. În diplomatie trebuie să spui una ca să se înțeleagă alta. Or, în această privință aveam în fața mea un profesor. Pe care, în cele din urmă l-am înghițit Himmler. L-am văzut ultima oară la O.K.W. cu cîteva zile înainte de a fi arestat. Și el, ca mulți

alții, a dus în mormînt multe secrete”. A doua misiune în Germania îi prilejuiește generalului Gârbea aflarea secretului pregătirii planului de ocupare militară a României „Margarete 2”. Contactele cu generalul Lindemann dar mai ales o intrare inopinată la general-colonel Alfred Jodl, șeful statului major al O.K.W. îi confirmă informațiile. Pe masa generalilor era harta României cu dispozitivul trupelor germane

clude, în general, reprezentanții acelor structuri ei înșiși aflați într-o stare de criză profundă — deputații poporului ai U.R.S.S. și conducătorii puterii executive unionale. 84 la sută din reprezentanții lucrătorilor pe tărîmul artei și ziariști, ca și 80 la sută din deputații poporului din R.S.F.S.R. nu cred în viabilitatea P.C.U.S. Cu toate acestea, remarcă „Moskovskie Novosti”, pe fondul apatiei milianelor de membri ai partidului de guvernămînt este pe deplin posibilă existența grupului de aventurieri politici gata să mențină cu forța monopolul P.C.U.S., impunînd societății propriul lor „program anticriză”. Să fie oare această remarcă o aluzie la grupul „Soiuz”, sau la o posibilă lovitură de stat militar-bolșevică?

Cresc datoriile țărilor din fostul lagăr

Într-o corespondență recentă, France Presse arată că datoriile nete ale țărilor Europei răsăritene (U.R.S.S., Cehoslovacia, Polonia, Ungaria, România, Bulgaria și Iugoslavia) au mai crescut în anul 1990, trecînd de la 117 la 134 miliarde de dolari, potrivit estimărilor Institutului pentru Comparații Internaționale (WIIW) cu sediul la Viena, publicate la 29 mai. Paralel, rezervele în devize forte ale ansamblului țărilor est-europene au scăzut de la 32 la 23 miliarde de dolari, iar cele ale U.R.S.S. de la 15 la 5 miliarde de dolari față de 1989. Deși exporturile țărilor din Europa răsăriteană spre țările occidentale, îndeosebi cele ale Ungariei și Poloniei, au crescut foarte mult în 1990, deficitul global al schimburilor cu Occidentul a trecut de la 3,4 la 6 miliarde de dolari. Această creștere se datorează în principal sporirii importurilor, mai ales în România și Iugoslavia. Previțiunile economice ale WIIW pentru Europa de est în 1991 rămîn pesimiste. „Recesiunea — apreciază institutul — va continua, deoarece în majoritatea țărilor, cu excepția U.R.S.S., trecerea de la economia planificată spre economia de piață este însoțită de politici restrictive în materie bugetară, monetară și de venituri”. În plus, în 1991 aceste țări vor trebui să suporte un nou șoc pe planul exporturilor din cauza scăderii bruște a schimburilor în cadrul fostului C.A.E.R. și a stagnării exporturilor spre Occident.

I.D.G.

S-a întors mașina lumii

Scenariul

„à la roumaine”

Publicăm în cele ce urmează un fragment dintr-un articol intitulat „Europa de Est: dezastru economic”, apărut în cotidianul francez „Le Figaro”. «Noi nu știm dacă Gorbaciov prevăzuse, din momentul venirii lui la putere, părăsirea citorva sateliți, care, oricum, stors de putere, nu mai aduceau nici un folos Moscovei, sau a fost depășit de evenimente. Totuși, evenimentele care s-au desfășurat în România par a fi conforme cu ceea ce ar fi putut el dori (și inspira). Iată o țară în care, după ce a lichidat un Ceaușescu puțin prezentabil și a renunțat să-și zică comunistă, toată fosta nomenclatură este la locul ei. O opoziție există, dar influența ei este controlată strict de fosta Securitate, astfel încît ea să nu constituie o amenințare pent u putere și să nu joace un rol decorativ. Privatizarea rămîne limitată la cîteva prăvălii și ateliere, la ziare (care primesc hirtia cu zgîrcenie de la guvern) și la cîteva petice de pămînt (pînă la zece hectare de persoană). Cu aceasta, Iliescu și Roman cred că se pot prezenta pe scena internațională și cere credite, investiții și un loc în Europa de mîine pe care le-a promis-o dl. Mitterrand (adică accesul la piețele occidentale, chiar indemnizații și ajutoare). În schimb, patru țări, Germania de Est, Polonia, Cehoslovacia și Ungaria, au scăpat în întregime de sub influența fostilor lor conducători. Scenariul „à la roumaine” eșuînd totalmente în aceste patru țări, ele și-au regăsit în același timp libertatea și democrația. Astăzi ele se străduiesc să-și rezolve problemele economice. În celelalte țări din regiune (evident, aceste „celelalte țări” nu pot fi decît Bulgaria, România, Albania și — cu tot statutul ei „aparte” — Iugoslavia n.n.), mai trebuie pus capăt dezordinii bugetare, inflației, anarhiei economice și prevaricațiunilor. În aceste țări, piața nu va putea să înlocuiască planificarea decît sub auspiciile unor guverne autentice democratice și care urmează să fie alese». Nu-mi rămîne decît să reamintesc că „Figaro” nu are nici un interes să dezavantajeze România. Dimpotrivă.

Dar sudeții?

Istoricul Jan Mlynarik, deputat în Adunarea Federală a Cehoslovaciei, și-a expus recent în cadrul unui interviu poziția în problema sudeț. Ceea ce s-a întîmplat cu germanii sudeți și carpații în 1945—1947 —

P.C.U.S. — doar 28 la sută

După cum citim în „Moskovskie novosti”, serviciul de studiere a opiniei publice condus de profesorul Boris Grusin a efectuat un sondaj în rîndul elitei politice. Deputații ai poporului din U.R.S.S. și R.S.F.S.R., deputați ai serviciilor orășenesc și raionale Moscova, reprezentanți ai puterii executive, lideri și activiști de partid, mișcări și organizații sociale, conducători de presă, radio și televiziune, ziariști de frunte, lucrători pe tărîmul științei și artei — în total 727 persoane. La întrebarea dacă „în condițiile actuale P.C.U.S. are dreptul la putere și capacitatea de a scoate țara din criză” numai 28 la sută au răspuns pozitiv. Acest procent în-

Față în față cu Canaris și Himmler

desfășurate. Strategii își string în grabă documentele sub privirile iscoditoare ale vicleanului diplomat român, care n-a întîrziat să-l informeze pe mareșal despre intențiile Reichului.

Restricțiile de securitate n-aveau să-l ocolească nici pe el. Și nici bănuiele. Himmler îl fulgera cu privirile, dar și cu cuvintele: „Führerul m-a avertizat să fiu atent cînd vorbesc cu dumneata, că n-ai numai două urechi, i-a spus el într-o zi. Ți-a mers fama de mare interpret de informații. Ai lucrat pentru dușmanii noștri: americanii, englezii, francezii”. Și-a însoțit reproșul de zîmbete parșive. Era un avertisment? Dar Sorge al nostru era prea viclean ca să se lase prins. După ce organizează ultima întîlnire, din 5 august 1944, între Hitler și Antonescu inscensează o chemare urgentă în țară, după ce mai înainte, își trimite cea mai mare parte a personalului misiunii militare în Elveția, Italia, Suedia — chipurile cu diferite treburi — și apoi dispăre și el, spunînd pentru totdeauna adio Rasten-burgului.

Col. PETRE BANA

(urmăre din pag. 3)

nești și urmează să ne convingem de seriozitatea lor.
— Ce importanță acordăți service-ului?

— O afacere nu înseamnă numai service, dar fără acesta scade simțitor vânzarea. O

mașină este o investiție, iar o investiție cere garanții. Sîntem gata să oferim know-how specialiștilor de la o firmă românească.

— Sperăm că ne veți spune săptămîna viitoare că ați găsit un partener pe măsura așteptărilor dvs.

• MITA

Cornel Chiuraru: „Strategia noastră este calitatea”.

— Cum a venit MITA în România?

— Eu sînt angajatul unei firme mixte româno-daneze, DANEMAR. Partea daneză, firma REKA, este o agenție economică pentru România înființată de un danez de origine română. Strategia noastră este calitatea, iar MITA este cel mai mare producător de copiatoare din lume la standardele cele mai înalte. Din același motiv, comercializăm și telefax-urile firmei PITNEY-BOWES, partenerul NATO în telecomunicații. Aceasta este singurul fax din lume

care are dublu sistem de corecție pe linie, funcționînd și pe centrale telefonice precare.

— De ce acest accent pe calitate?

— Calitatea ar trebui să fie primul obiectiv al tuturor firmelor care vor să intre și să se mențină pe o piață. Abia acum, românii deschid ochii asupra relației calitate-preț. Aceasta are avantaje și sub aspect material pentru că, datorită calității se reduc semnificativ cheltuielile pentru service. Preferăm deocamdată să vindem mai puțin, datorită prețurilor la nivel european, dar să ne impunem pe piața din România prin calitate.

— Ce sfat ați da întreprinderilor românești?

— Să se doteze la nivel de vîrf pe plan internațional (nivelul anilor 90).

• PANASONIC

Ryonesuke Okada: „Clientul este întotdeauna rege”.

— Ce v-a determinat să veniți în România?

— Schimbarea situației politice și economice în Europa de est a deschis noi piețe pentru companiile japoneze. Deocamdată, PANASONIC prospectează piața din România; dorim să-i familiarizăm pe români cu produsele noastre electronice audio-video. Pentru noi clientul este întotdeauna rege și, respectînd această deviză, am pătruns în 160 de țări. Eu am încredere în evoluția României și o voi spune și altor oameni de afaceri din Japonia. Aveți resurse importante și un potențial uman substanțial.

— De ce ezită companiile japoneze să vină în România?

— Managementul japonez este mai conservator. Pe de altă parte, există unele probleme, ca de exemplu vânzarea în lei, reconvertirea în devize nefiind integral garantată. Dacă aceasta nu se va reglementa, va trebui să încetăm activitatea. Companiile japoneze vor veni, dar trebuie răbdare și mai multe garanții.

BREVIAR

FOTBAL

Steaua nu renunță la titlu

4 MEDALII DE AUR LA HALTERE! Traian Cihărean și Andrei Socaci au obținut 4 medalii de aur (plus una de argint și una de bronz) la C.E. de haltere, câte 2 de fiecare. O performanță remarcabilă, pentru care cei doi sportivi și antrenorii lor, Petre Becheru și Virgil Docu, merită toate laudele!

DOUA MEDALII DE AUR ȘI LA SAH! La C.E. de sah pentru copii, desfășurate la Mamaia, reprezentanții noștri au fost la înălțime: aur, prin Sabina Popescu și Andrei Istrățescu, argint, prin Alina Calotă, Sebastian Tudorie și Mihaela Sandu și bronz, prin Carmen Voicu, Anca Andriana și Corina Peptan. Bravo, copii!

LA HANDBAL MASCULIN, Steaua pierde primul meci din finala Cupei României. Sportivii militari „confirmă” sezonul slab din acest an și mîncîcă bătaie cu 20-22, la București, de la U. Craiova. Titlul de campioană merge meritat și în premieră la Timișoara. Felicitări studenților pentru aceste performanțe.

O NOUA VICTORIE LA RUGBY, în Noua Zeelandă. A patra victorie, din șase meciuri, a fost obținută de echipa României, aflată în turneu în Noua Zeelandă. Am învins cu 30-17 selecționata Counties. Se apropie meciul test cu echipa Noii Zeelande, programat pe 9 iunie.

UN MECI DE NEUIT LA ROLAND GARROS. Jimmy Connors, în vîrstă de 38 de ani, pierde prin abandon, la scorul de 2-2 la seturi, în fața lui Michael Chang, 19 ani. Un superb exemplu de luptător, de dragoste pentru tenis și de... umor.

MIHAI SANDOIU ■

Un nou record pentru Nicolae Popcov

Duminică 26 mai 1991, Nicolae Popcov a realizat un nou record și o nouă victorie în lupta cu o infirmitate fizică, infirmitate care i-a marcat destinul. Scările sînt marile obstacole pentru handicapații locomotori. Pe 26 mai Popcov a reușit să urce (și bineînțeles să coboare) 140 de etaje, în 55 de minute, după 112 etaje urcate în 24 februarie 1991 și 128 etaje „adjuocate” pe 14 aprilie 1991.

„Această performanță are menirea de a atrage atenția guvernului asupra drepturilor handicapaților și pentru pensionarea acestora la 45-50 de ani”, ne declara eroul reușitei. Nicolae Popcov dovedește încă o dată că oamenii loviți de soartă sînt capabili de performanțe greu de închipuit. Voința și dragostea pentru sport pot face minuni.

La rugămintea redacției noastre, zilele trecute Federația Română de Atletism, prin amabilitatea doamnei Iolanda Balas, a pus la dispoziția lui Nicolae Popcov un echipament sportiv complet. Este un gest emoționant pentru care mulțumim!

DAN MIRCEA POPA ■

Fotografie de SILVIU STAN ■

CU STÎNELE, PRIN BUCUREȘTI

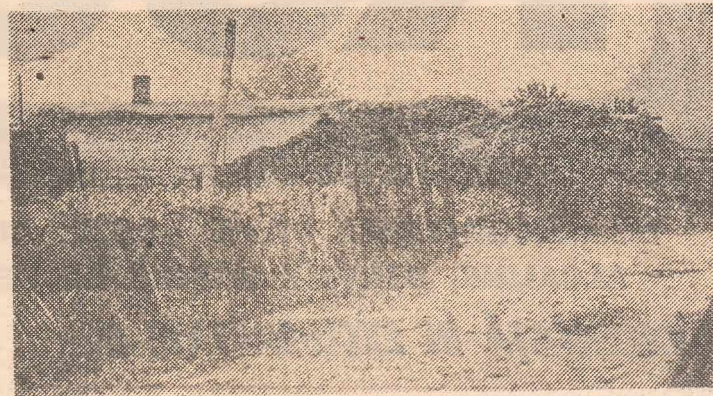
De curînd, am avut ocazia — de-a dreptul stupefiantă — să vedem, literalmente, cum poate intra „strunga de oi”, într-un oraș ca Bucureștiul. E drept că Bucureștiul își trage numele și obîrșia de la un cioban ca Bucur, dar de aici și pînă la a te pomeni cu 3 (trei!) stîne la intrarea-n Capitală, venite pe jos de la munte, e cam prea mult! În asta nu ar fi nimic rău (în special pentru piețele de unde se mai aprovizionează bucureșteanul), dacă „minicomplexul zootehnic” improvizat (cu o oarecare fantezie suprarealistă) nu ar constitui, în același timp cu sursa de lapte și biștari — și un real focar de infecție. Faimoasa „strungă de oi”, a metropolei europene se află localizată undeva, în Pipera, pe șoseaua Pipera-Tunari, la numai cîțiva kilometri de „kilometrul Zero. Strada pe care „au aciuat ciobanii se numește Chivu Dumitru. Stînele, însă, nu-s de-o zi, două, pe aici; datează încă din „epoca de aur”, de-acum zece ani. Au, în total, vreo 600-700 de capete, oi și capre. În fața lor te întîmpină munți de bălegar dospind liniștit la soare. De luni de zile

este lăsat acolo, la îndemîna copiilor și a muștelor. Puțurile din sat scot, de oarecare vreme, apă tulbure. Pe strada Chivu Dumitru domnește o atmosferă pestilențială. Reclamații numeroase au fost făcute la SANEPIDUL S.A.I., și, probabil, vor fi ajuns și la d-nul director Alexandrescu. Care însă, după cum se poate vedea și astăzi, nu a intervenit cu nimic în soluționarea acestei probleme ținînd de salubitatea minimă a locului. A fost sesizat și primarul comunei Voluntari, de care aparține zona Pipera. Toți ori aproape toți locatarii străzii (în total, cam 30 de familii), sătui să mai locuiască în mizerie, au făcut sesizări pe bază de tabel nominal, iscălite cu semnăturile lor. Printre repetatele apeluri disperate pe care le-au făcut și la care nu au găsit înțelegere, au apelat și la noi.

LA UMBRA CUI DOARME PRIMĂRIA? Oamenilor le-a ajuns cuțitul la os. Strada nu poate fi numită stradă, ci o mocirlă infernală, desfundată, în care sînt siliți să se bălăcească, vrînd-nevrînd, cu micu mare, cei de prin partea lo-

cului. Noroiul o face aproape impracticabilă, cei ce se încumetă, trebuînd să poarte, în mod obligatoriu, cizme pînă la genunchi, antiderapante, antieorozive, antijeg și, dacă se poate, deodorizante. Localnicii li s-a promis că, în vară, ciobanii vor fi trecuți, cu tot cu stîne, de cealaltă parte a dealului. Cele 3 familii de ciobani sînt: fam. Dargate Cristian, fam. Cipu Vasile și fam. Cipu Tănase (ultimii doi menționați fiind frați). Oile și celelalte animale sînt, după cite am înțeles, proprietatea lor. La Primăria comunei Voluntari s-a primit sesizarea de la SANEPID — așa cel puțin au declarat sătenii. Însă nu s-a întîmplat nimic. Oricum, greu de crezut că primarul comunei trebuia să aștepte de la SANEPID ce se întîmplă în comuna pe care o conduce! Un localnic ne-a rugat să anunțăm Televiziunea să vină să vadă.

Înainte, bălegarul era folosit ca îngrășămint pe ogor. Acum, auzim că nu se mai folosește. Mare minune! Să fi venit îngrășămint chimice, fosfați, tocmai din import? Ne-am întrebă și cum a ajuns pămîntul acesta în proprietatea oierilor.

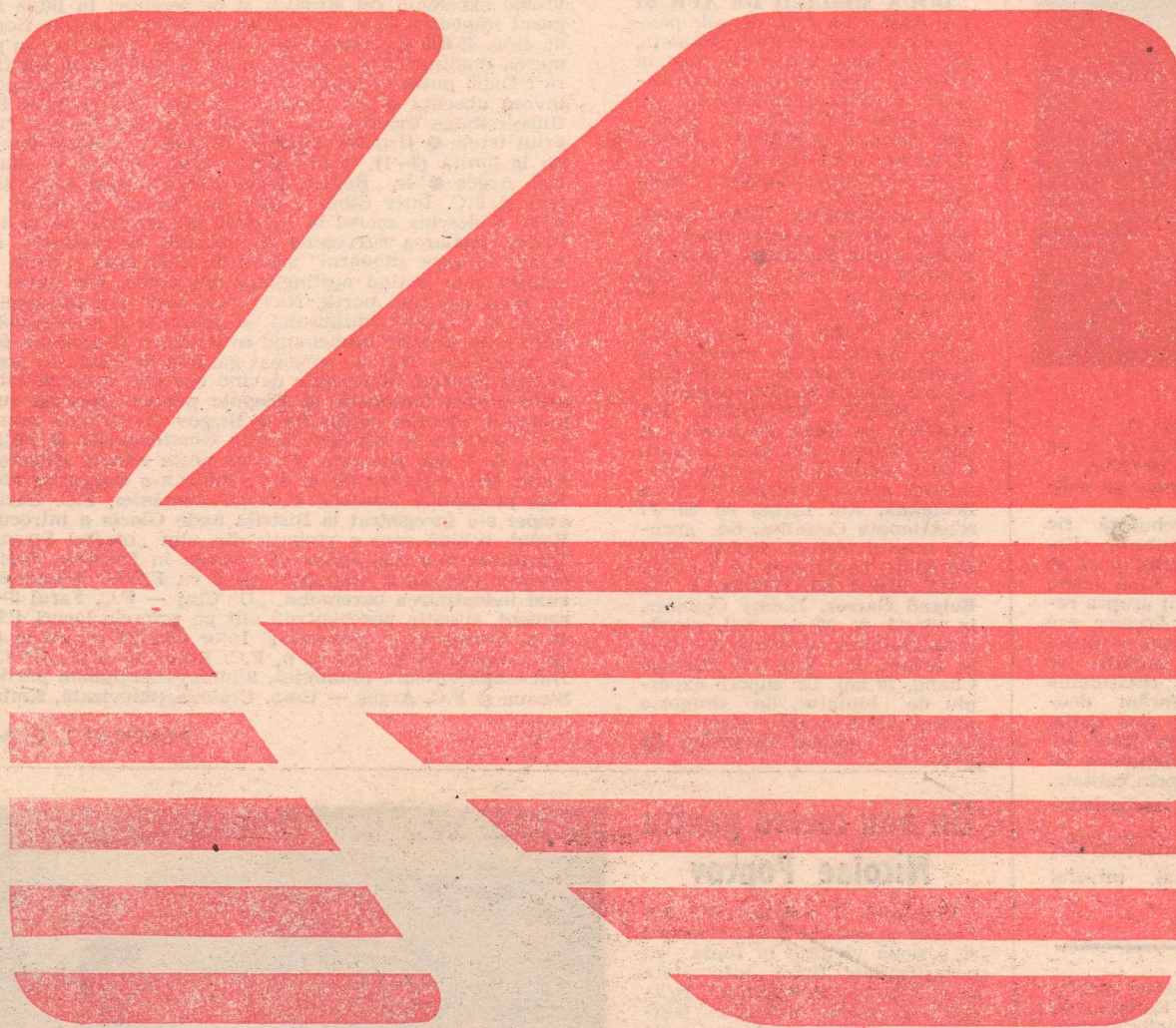
Tot sătenii ne-au spus că, de fapt, el a aparținut, inițial, tot oamenilor din sat. „Astora le-a cam plăcut să bea” — a spus, ritos, un țărăn. „Și le-au vîndut ciobanilor, care sînt mîcar oameni mai harnici”. După cum zice gura lumii din partea locului, oierii, cu produsele lor, ar fi găsit vîd bun în Piața Dorobanți. Tot sătenii sporovăiesc că bietele animale n-au nici un fel de pășune ori izlaz; că mai dau iama, din cînd în cînd, prin lanurile I.A.S.-urilor, la o înțelegere cu paznicii și zvîntă cîmpurile prin jur. Pînă una-alta însă, Primăria comunei Voluntari și serviciile de salu-

britate aferente ar trebui să se trezească din somnolența lor post-comunistă și să impună niște norme minime, pertinente, privind curățenia și civilizația, care trebuie să domnească împrejurul unui oraș ca Bucureștiul, ori să mute raii departe stînele cu pricina. Mai ales că, doamne-fereste, la două-trei milioane de locuitori, o epidemie se poate întinde ca fulgerul și poate face, necruțătoare, mii de victime.

MIHAIL GALĂȚANU ■

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

NOU ÎN ROMÂNIA!

PRODUITS

Kodak

**COMERCIALIZEAZA FILME COLOR, APARATE DE FOTOGRAFIAT, BATERII
ALCALINE, SERVICII RAPIDE DE PRELUCRARE A FILMELOR (1 ORĂ)**

REPREZENTATĂ ÎN EXCLUSIVITATE DE:

MTI ROM SRL

Tel. 14 68 13, 14 72 27, Fax 14 61 04

Vremurile sînt cum sînt

DAR VREMEA?

În zilele ale lui Florar au fost foarte umede și reci. Circula schimb, a debutat cu o vreme în curs de ameliorare. Ploile au încetat treptat; timid dar sigur, soarele și-a făcut apariția din ce în ce mai des, încălzindu-ne, în sfîrșit, după pofta inimii. Temperaturile extreme au crescut de la valori cuprinse în general între 4° și

12° C, cele minime și între 8° și 18° C cele maxime, la începutul săptămîinii trecute, la valori situate în general între 8° și 16° C cele nocturne și între 20° și 28° C cele din cursul zilelor. Ce mai? Termic vremea și-a revenit la normal! Deși sub aspect pluviometric s-a ameliorat simțitor, structura termodinamică a atmosferei a rămas destul de instabilă.

Următorul interval de prognoză va debuta cu o vreme destul de bună și caldă. Astfel, miercuri, cerul va fi mai mult senin în majoritatea

regiunilor, mai puțin cele nordice și nord-vestice unde temporar se va innora și trecător va ploua. Termic, regimul va fi staționar: în general 8°—16° C, valorile minime, 20°—28° C cele maxime. Joi va fi predominant frumos în toată țara. Șansele de ploale din nord scad, iar temperaturile maxime din Crișana, Maramureș și nordul Transilvaniei vor fi ceva mai mici decît ieri. Vineri, începînd din vest, țara noastră va fi afectată de un nou sistem noros și va ploua: mai întîi în Banat și Crișana,

iar spre seară și în Oltenia, Transilvania și Maramureș. Temperaturile maxime vor scădea față de ziua precedentă. Simbătă aria ploilor se va extinde în toată țara. Izolat, în sud-vest este posibil ca ploile să fie însemnate cantitativ. Duminică va fi asemănător cu simbătă, numai că aria ploilor mai importante se va deplasa mai la est. Începutul săptămîinii viitoare va fi marcat de o ameliorare treptată a vremii în toate regiunile țării.

IOANA MAȘEK

DIRECTOR
George Arion

Flacăra

Redactori șefi:
Constantin Dumitru
Ion D. Goia

Secretar general de redacție:
Eugen Mihăescu

■ PUBLICIȘTI COMENTATOR (1700): Dumitru Constantinescu, Hora Pătrascu
■ EVENIMENT (2542): Mihail Gălățanu, Petre Barbu, Pașcu Balaci, Radu Ciobotea, Alexandru Mihăilă.

■ DREPTURILE OMULUI (2600): Roxana Paicu-Manolescu, Valeria Dorneanu, Elena Grecescu, Oltea Mutulescu, Corneliu Olteanu, Cristian Pavel, Mihai Stănescu

■ CULTURĂ - ÎNVĂȚĂMÎNT (2559): Mihai Săndoiu, Paul Vinicius

■ FLACĂRA BIS

Redactor șef:

Dorin Gherghinescu

Secretar general de redacție:

Liana Tatos

Liviu Timbus, Aurelia Boriga

(17 16 39)

■ REBUS

Redactor șef:

Tudor Octavian (1457)

Secretar general de redacție:

Alexandru Păcărîn (2036)

Adrian Mitu, Bondan Vlad (1457), Aurel Stefan Alexandrescu, Mihai Zaubea, Simona Simzianu (2036)

■ FLACĂRA
BASĂRABIEI

Redactor șef:

Ion Zubascu

Secretar general de redacție:

Dorin Sălăjan

Mihai Potirniche (corespondent special din Basarabia) (2550)

■ EDITURA
FLACĂRA

Domnița Ștefănescu (2559).

■ FOTOREPORTAJ (2528): Mihai Cristian Călugăr, Elena Ghera, Gig Motoianu, Silviu Stan

■ SECRETARIAT TEHNIC DE REDACȚIE (2123, 1453, 2072): Mircea Popp, Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Cornel Speriatu, Angela Ștefănescu, arh. Adrian Petrescu.

■ SECRETARIAT - ADMINISTRATIE (2002, 2558): Dan Mircea Popa, Liliana Crețu, Mihaela Moroșanu, Eugenia Vasile.

■ PUBLIC RELATIONS (2634): Ruxandra Onofrei

■ Adresa redacției și administrației: București, Piața Presei Libere nr. 1 cod 71311. **Telefoane:** 17 60 10, 17 60 20 (cu interioarele trecute în parantezele de mai sus); **secretariat director:** 2002; **redactori șefi:** 2143 (C. Dumitru), 2124 (I. D. Goia), **secretar general de redacție:** 17.16.39.

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRES-FILATELIA. Sectorul export-import presă P.O. Box, 12-201, telex 10876, prsfr București, Calea Griviței nr. 64-66.

■ Administrația: EDITURA „PRESA LIBERĂ” (ec. Ioan Ciucescu, ing. Stan Pelteacu).

■ Tiparul: Imprimeria CORESI București.

16 pagini — 10 lei

„Vatra” emite
ordine de
lăsare la vatră